

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1988 року.

№ 5 (3980)

СУБОТА

30

січня 1988 р.

Ціна 8 коп.

ПОГЛИБЛЮВАТИ ПЕРЕБУДОВУ В УСІХ ЛАНКАХ, НА ВСІХ РІВНЯХ

22—23 січня в Києві відбувся Пленум Центрального Комітету Компартії України, який обговорив звіт Політбюро ЦК про роботу по керівництву перебудовою.

В доповіді члена Політбюро ЦК КПРС, першого секретаря ЦК Компартії України В. В. Шербицького, у виступах відзначалося, що в республіці, як і в усій країні, утверджується нова політична, морально-психологічна обстановка. Її визначають активна участь трудящих у перетвореннях, що почалися, зростаюча відповідальність за особистий внесок кожного в перебудову.

Виконуючи рішення XXVII з'їзду партії, наступних Пленумів ЦК КПРС, на основі критичного аналізу ходу перебудови Політбюро ЦК Компартії України зосередило головні зусилля на розв'язанні двох ключових проблем: широкої демократизації всіх сфер життя, здійсненні радикальної економічної реформи. Було проаналізовано різні сторони діяльності практично всіх обкомів, багатьох міськкомів і райкомів партії, радянських органів, міністерств і відомств.

Своє першорядне завдання Політбюро ЦК вбачало в тому, щоб глибше вивчати і підтримувати конкретний досвід роботи по-новому, повніше враховувати інтереси людей, вчасно помічати труднощі і недоліки, що виникають, оперативно усувати і, головне, запобігати їм. У ході перебудови немало нового, корисного з'явилося в роботі партійних організацій м. Києва, Донецької, Житомирської, Київської, Полтавської, Сумської і Хмельницької областей.

У республіці активно розвивались демократичні начала в кадровій роботі. Торік у ході звітно-виборних зборів обрано з висуненням кількох кандидатур 42 проценти секретарів парторганізацій, в тому числі таких великих підприємств, як Харківський тракторний завод, Піанічний гірничо-збагачувальний комбінат у Кривому Розі, Львівський завод фрезерних верстатів та інших.

Великого значення надавалось і надається демократизації безпосередньо в трудових колективах. Зростає роль робітничих зборів, колективних договорів. Зародилися і дедалі успішніше функціонують такі нові форми, як ради трудових колективів, яких створено вже близько шести тисяч. Вдосконалюється система звітності керівників перед трудящими. Принципового значення надається виборності господарських керівників.

Відзначалось, що демократизація немислима без подолання консервативних настроїв, розширення гласності, критики і самокритики. Правильні висновки в цьому напрямі зробив ряд обкомів партії, в тому числі Черкаський, Чернігівський, Ровенський, які раніше допускали серйозні недоліки в роботі. У діяльності цих партійних комітетів тепер відбуваються позитивні зміни. Водночас турбує стан справ у Запорізькій, Кіровоградській, Миколаївській та Одеській областях, де поки що немає реальних змін на краще.

Політбюро і Секретаріат ЦК почали більше уваги приділяти здійсненню демократизації і поглибленню перебудови у такій ключовій ланці, як міськкоми і райкоми партії, яких у республіці налічується понад сімсот. Багато з них перебудовуються на ділі, працюють цілеспрямовано, з перспективою. Серед них на Пленумі називався Криворізький міськком партії, який центр своїх зусиль переніс у первинні партійні організації, поширив практику конкурсного заміщення керівних посад, підвищив відповідальність кадрів за кінцеві результати розв'язує соціальні завдання.

[Закінчення на 2-й стор.]

Протягом трьох днів 17 аматорських колективів ВІА системи профтехосвіти демонстрували своє мистецтво на Всесоюзному огляді-конкурсі, що завершився у столиці Вірменії. Нашу республіку представляли в Єревані учасники самодіяльного вокально-інструментального ансамблю «Гарний настрій» Кіровоградського СПТУ № 14. Вони зайняли третє місце і віднині мають ще одне лауреатське звання.

Фото І. ДЕМЧУНА.

адреса
НОМЕРА

«Що ми розуміємо під поняттям «Радянська молодь»? — 4 стор.

ДО УБАГН ЛИСТОНОШ КІОСКЕРІВ ТА ІНШИХ РОЗПОВСЮДЖУВА ЧІ В «МОЛОДОГО КОМУНАРА!»
ДЛЯ ВАС І ПРО ВАС — РЕЙД ПРОВЕДИЛИ ЖУРНАЛІСТАМИ І ЧИТАЧАМИ ГАЗЕТИ. ЗУПИНІТЬСЯ НА ТРИ ХВИЛИНИ ПО ДОРОЗІ ДО ПЕРЕДПЛАТНИКА, ПРОЧИТАЙТЕ «ДЕ ЗАГУБИЛОСЬ ПІВГАЗЕТИ?» — 2 стор.

ПОГЛИБЛЮВАТИ ПЕРЕБУДОВУ В УСІХ ЛАНКАХ, НА ВСІХ РІВНЯХ

[Закінчення. Поч. на 1-й стор.]

На Пленумі говорилось про те, що ще багато аспектів перебудови упускають Ради народних депутатів, профспілки, комсомольські організації республіки.

У доповіді і виступах значне місце зайняли питання керівництва перебудовою в сфері економіки. Говорилось про те, що в ряді важливих проблем економічного розвитку на базі прискорення науково-технічного прогресу були підготовлені і вже впроваджуються відповідні розробки і пропозиції. Завдяки житим заходам середньорічні темпи приросту національного доходу в республіці проти минулої п'ятирічки збільшені в 1,2 раза, прибутки — в 1,5 раза. Зросла активність та ініціатива трудових колективів, які підтримують перебудову конкретними справами. Багато передовиків виробництва зобов'язались виконати план трьох років п'ятирічки до відкриття XIX партконференції. Серед них близько ста шахтарських бригад Донбасу.

Однак, як зазначалось у звітній доповіді і виступах, ні темпи, ні масштаби роботи по здійсненню радикальної реформи ще не задовольняють, бо поки що не вдалося повною мірою привести в дію глибинні резерви, всі науково-технічні та економічні підйоми. З планами поставок продукції і зростання продуктивності праці не справились практично кожне п'яте підприємство. Не виконано плани двох років п'ятирічки по валовій продукції і виробництву ряду цільськогосподарських культур. Одна з основних причин цього в тому, що Президія Ради Міністрів, Держплан, Держагропром, міністерства, відомства і обласних виконкомів впускають із свого поля зору або розв'язують несвоєчасно багато важливих завдань, а Політбюро ЦК не вимагає від них достатньої мірою.

Підкреслювався пріоритетний розвиток соціальної сфери, де дуже важливими завданнями є прискорення темпів будівництва житла, об'єктів соціальної інфраструктури, поліпшення постачання населення продовольства, товарів народного споживання, подолання упущень в охороні здоров'я. Зазначалось, що по тому, як розв'язуються ці питання, люди, в кінцевому підсумку, судять про ефективність роботи партійних і радянських органів, про хід перебудови.

Учасники Пленуму вимогли аналізувати ідеологічну діяльність партійних організацій. Наводились приклади появи нових форм лекційної пропаганди, політичного та економічного навчання, масово-політичної роботи. Говорилось разом з тим, що в цій справі нерідко не вистачає ініціативи і динамізму, наполегливості у виконанні назрілих завдань.

Відбулася предметна розмова про нерозв'язані проблеми у сфері культури, в роботі творчих спілок. Широка громадськість, відзначали учасники Пленуму, виявляє стурбованість у зв'язку з відставанням української літератури, кіно, театру, інших видів мистецтва та художньої творчості. Обговорено комплекс завдань, пов'язаних з перебудовою навчання і виховання підрастаючого покоління.

На Пленумі зазначалось, що незважаючи на певні зрушення в роботі, зроблено далеко не все, що намічалось. Політбюро, Секретаріату ЦК не вдалося охопити повною мірою всі питання перебудови, усунути недоліки, що з'явилися уже в ході її здійснення.

Говорилось про те, що треба наполегливіше вдосконалювати політичну та організаційську діяльність партійних комітетів, підняти їх відповідальність за роботу з кадрами, активніше підтримувати ініціативу. Партійні органи повинні також рішучіше звільняти від невластивих їм господарських функцій.

Пленум прийняв постанову, в якій висловлюється впевненість у тому, що, йдучи назустріч XIX Всесоюзній партійній конференції, всі партійні комітети, первинні парторганізації республіки ще ширше розгорнуть організаційську і політичну роботу по мобілізації комуністів, усіх трудящих на активну участь у революційному оновленні радянського суспільства, боротьбу за виконання рішень XXVII з'їзду КПРС, завдань дванадцятої п'ятирічки.

(РАТАУ).

Інформація

Володимир ШАБКО — механізатор. У колгоспі імені Куйбишева Устинівського району він транспортує фураж на молочно-варний комплекс і відмінно вправляє свої обов'язки.

Фото В. ДОНА.

НИНІШНІЙ рік для журналістів нашої газети почався особливо. Газета помяла, як прийнято казати, своє «обличчя», тобто зовнішній вигляд, поглибила зміст публікацій, стала виходити раз на тиждень, а не тричі, як досі... Такі зміни, думалось нам, обов'язково мають викликати реакцію передплатників. І вона не забарилась.

Буквально у перші ж дні січня потоком пішли листи від читачів — вони схвалювали таку періодичність виходу газети, проблеми, які в перших номерах підняв «МК», щиро бажали успіхів журналістському колективу.

ДЕ ЗАГУБИЛОСЬ ПІВГАЗЕТИ?

«Мабуть, така рано газета почала розхвалювати себе публічно», — подумає читач, отримавши цей, п'ятий всього лиш тижневик. Ні, це не розхвалювання, це спроба дати відповідь і читачам, і собі на запитання, які однаково турбують і вас, і нас. Зводились вони в основному до незадовільної доставки газети передплатникам. Буквально четвертого січня, першого трудового дня цього року, телефони в редакції «почервоніли» од дзвінків: комусь тижневик прийшов без 5—8 полос (без середнього розвороту), комусь за два дні принесли газету частинами, комусь...

Такої реакції ми, чесно кажучи, не чекали. Негайно повідомили про це службу по розповсюдженню преси, обласне виробничо-технічне управління зв'язку. Але наступний номер приніс не менше непорозуміння. В розмові з позаштатними авторами Олександрії виявилось: «МК» прийшов їм взагалі без середини. У кіоски шахтарського міста того ж дня газета надійшла без середнього розвороту. Як, до речі, і перший номер у кіоски Бобринця. Кіровоградцю А. КУРГАНСЬКОМУ (проспект «Правди»), навпаки, в поштову скриньку поклали тільки середній розворот другого номера. В кіосках Новгородки третій номер тижневика продавався з подвійними середніми розворотами...

Перелік «сигналів» можна було б продовжувати й продовжувати. Проте не тільки тому ми вирішили про це розповісти читачам, а й щоб знайти відповідь на запитання: хто винен? Бо ж трохи пародійно звучить іронія з уст студентів педінституту: журналісти «Молодого комунара» не

«МЕНЕ ТУРБУЄ...»

Минулого вівторка читачі телефоном схвально відгукувались про четвертий номер тижневика «Молодий комунар». Зокрема про виступ ініціатора руху за оздоровлення Південного Бугу гайворонця А. Черенкова «За здоров'я праслов'янської ріки» («МК» № 4). Старший інженер-гідробіолог Тетяна Будник із Світловодська повідомила, що знайома із досвідом охорони Дністра й участю в цій справі комсомольців Тернопільщини. Читачка пообіцяла письмово поділитись думками з приводу важливої екологічної проблеми.

Кіровоградцеві В. Лябіхов бажав бачити в газеті більше публікацій про видатних людей нашого краю і тих, хто до нього причетний: Ф. Ліст,

А. Фет... Проблема історичної пам'яті турбує також вчителя історії та суспільствознавства Союзівської середньої школи Кіровоградського району В. Громова. Зокрема Віктор пропонує редакції адреси старих більшовиків, орденоносців, які несправедливо стали жертвами культу особи, хоче поділитись їхніми розповідями, записаними на магнітофонну плівку.

Бібліотекар обласної бібліотеки для юнацтва імені О. Бойченка Надія Лисенко радить перевірити у Ленінському районі виконкомі м. Кіровограда чергу на отримання житла для молодих спеціалістів: дехто у списку значиться вже 5—6 років, а окремі приїхали значно пізніше, але вже забезпечені... Це справді

привід для серйозної розмови. Редакція готуватиме проблемну публікацію.

«В нашій області в багатьох районних краєзнавчих музеях є куточки народної творчості. А скільки цінних експонатів знаходиться на руках! Треба зберегти все це для наших прийдешніх поколінь. Добре було б, якби в Кіровограді створили обласний музей народної творчості. «Молодий комунар» міг би серією матеріалів посприяти цій вдалій справі...» — це пропозиція мешканця Олександрії М. Удовенка. Такі публікації уже готує відділ комуністичного виховання.

В. БОНДАР.

Телефонну розмову з читачами у вівторок 2 лютого, з 16.00 до 18.00 продовжить Юрій Яровий. Дзвоніть по номеру 2-04-84.

встигають дописувати газету, тому вона й виходить іноді без окремих сторінок...

Напередодні в день виходу четвертого тижневика наші кореспонденти вирішили простежити шлях газети до передплатника. Ось короткі повідомлення.

Друкарня. Наявні друкарські машини не розраховані на сортування газети з трьох аркушів. Сортується лише по два. Отже, середній розворот друкується окремо. Вкладати вручну середній розворот у друкарні (майже 60 тисяч екземплярів за дві години друкування!) економічно збитково для друкарні і для газети. Тому укладено договір друкарні з головштабтом, що ці функції візьмуть на себе розповсюдженці преси: листоноші, кіоскери...

Із друкарської машини тираж газети потрапляє на експедиційну дільницю головштабту, яка знаходиться в приміщенні друкарні. «МК» тут запаковується в пакети по 500 штук (середній розворот — окремо) і позначається написом «вставка». Решта тиражу на кожен район — так звані «хвости» — запаковуються окремо з позначенням кількості екземплярів.

середніх розворотів. Гірка «зайвих» танула на очах. Але 12 так і залишились нереалізованими. Хто з передплатників, яких обслуговує 50-е відділення, отримав «МК» без 5—8 сторінок? На це запитання зможуть відповісти тільки читачі.

— Не знаходжу я нічого в наших обласних газетах цікавого, — перше, що сказала начальник дільниці доставки головної В. І. КОВТУНЕНКО. — Ще в «Кіровоградському тижні» хоч оголошення які почитати можна... Ні я, ні мої діти уже стільки років обласних газет не передплатують...

— А ви бачили перші номери «Молодого комунара» цього року?

— Не бачила. Не було ще коли. Знаю, що раз на тиждень почали виходити, але нам від того тільки більше клопотів додалось.

Коли Валентині Іванівні подали останній номер молодіжної газети, вона здивовано округлила очі...

Не треба, мабуть, коментувати подібні цим факти. Як і ті, наприклад, що кіоскери В. В. ДОНЧЕНКО і М. Т. КОЖУХАР із Світловодська взагалі відмовляються брати «МК» для продажу в роздріб, а на запитання, чи користується обласна молодіжка попитом у юнаків і дівчат наддніпрянського міста, відповідає: «Не знаємо і знати не хочемо...».

А, мабуть, треба було б знати, незалежно від того, хочеться чи ні. Бо листоноші і кіоскери повинні бути не лише байдужими розповсюдженцями преси, а й її пропагандистами. І вже зовсім не годиться, коли із виданням незнайомі. Дзвінки в редакцію продовжують лунати. Їх так багато, що навряд чи здивує нас такий, приміром: така-то листоноша не знає, що «Молодий комунар» виходить раз на тиждень, обсягом 12 сторінок.

Журналісти «МК» не збираються загострювати стосунки із розповсюдженцями преси. Хочеться знайти розуміння. Адже від непорозуміння страждає насамперед наш передплатник — читач.

Насамкінець хочемо навести думку кіоскера кіоску № 25 в Кіровограді Н. І. ДМИТРЕНКО:

— Мені дають для продажу всього 10 екземплярів «Молодого комунара». Це на весь мікрорайон з 15 тисячами мешканців! Перші чотири номери розібрали блискавично. Збільшити роздрібний тираж — вимога читачів...

Ми впевнені, що таких розповсюдженців преси, зокрема, нашої газети, в області чимало. Віримо, що лави їхні ростимуть. Хай непорозуміння із доставкою «МК» стануть рідкісними випадками.

— Звідки взялась зайвина? — запитає кореспондент.

— Не знаю, — відповіла оператор В. М. ІВАНЧЕНКО. — Треба запитати дівчат...

Не минуло десяти хвилин, як дехто з листонош похопився: не вистачає

МИНУЛА осінь завдала чимало клопотів механізаторам колгоспу «Дружба», а, значить, і головному інженерові, комсомольцю Василю Ткаченку. Мало, що через засуху буряки дрібні вродили, то ще й виникли проблеми із копанням коренів. Земля була, як камінь. Збиральна техніка постійно виходила з ладу. Де вже там головному інженерові думати про перспективу, астигав би забезпечити ремонті.

Зібрали тани цунров буряки, цунурду, посіяли озимі. Та легше не стало. Почали піднімати зуб під ярину, і знову — непередбачені труднощі: земля, мов назовий богатир, чітко тримала плуги. Треба було неабиякі зусилля докласти, щоб прокласти борозну. А за борозною — груддя і груддя. За таких умов і енергонасичений трактор К-700 не витримував, замови у загінци. Згодом виявилось, що вийшов з ладу розподільвальний вал і штовхачі штанги. Як бути? Ажне перед тим, як підняти зуб, ще залишалось вивезти і внести в ґрунт органічні добрива. Без потужного К-700 важко справитися із цим об'ємом робіт. Як на лихо, другий трактор на той час

Вже наступного дня після цієї розмови трактористи Анатолій Рагуля та Петро Новаль розбирали закріплені за ними трактори К-700 у колгоспній майстерні. Скоро їм на допомогу прийшли майстер-наладчик Григорій Красовський і досвідчений механізатор Василь Невоструєв. Ясна річ, Василь теж днював і ночував у майстерні.

Через десять днів обидві машини знову працювали в полі. А потужні К-700

частин доводилося шукати вихід із, здавалось б, безвихідних ситуацій — виготовляти ті чи інші деталі, вузли власноручно.

До речі, Василь Ткаченко закінчував Інститут в той час, коли квітневий вітер перебудови почав вимітати з нашого життя сміття самозаспокоєності, похвальби.

ДІЛОВА ЛЮДИНА

ТАК НАЗИВАЮТЬ У КОЛГОСПІ «ДРУЖБА» КІРОВОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ ГОЛОВНОГО ІНЖЕНЕРА ВАСИЛЯ ТКАЧЕНКА. І МАЮТЬ НА ТЕ ПІДСТАВИ.

працюють нині на транспортуванні органічних добрив на поля. Це — зайве свідчення того, що складні машини відремонтовані високоякісно. До того ж ремонт обійшовся значно дешевше, ніж у спеціалістах.

Це лише один, але досить характерний штрих з короткої трудової біографії молодого спеціаліста Василя Ткаченка. Йому — двадцять чотири. У колгоспі «Дружба» працює із серпня 1985 року. Відразу після закінчення Харківського інституту механізації і електрифікації сільськогосподарства прийшов сюди.

Уже в перші дні роботи в колгоспі молодий інженер звернув увагу на те, що механізатори знають енергонасичені трактори недостатньо. А без досконалого знання, як відомо, навіть найбільша сумлінність навіряд чи забезпечить надійність цієї техніки в роботі. Крім спеціальної літератури, що привіз із Інституту, користувався і студентськими конспектами.

Техніку треба знати, тоді вона й слугуватиме безвідмовно, — нагадує головний інженер деяким механізаторам, котрі не відвідують агротехнічні заняття чи виявляють на них байдужість. Подібні слова чув Василь ще будучи школярем, від свого батька Дмитра Івановича. Той працював механіком у загоні родючості в Олександрівці. Дома про роботу він не дуже розповідав. Та, бувало, обурювався недбалістю, повторюючи: техніку треба знати, любити, інакше діла не буде. Ще один добрий спогад виніс Василь з Олександрівки. Він — про викладача фізики (тепер директора школи) Євгена Дмитровича Євдокімова. Той не просто любив свій предмет, а вмів любов цю прищепити своїм вихованцям. «П'ятірка» на екзамені з фізики (це був перший іспит при вступі до інституту) багато значила, вона, якщо можна так сказати, стала ключем до втілення мрії — бути інженером.

Добрим словом згадає інженер і доцента інституту Мстислава Георгійовича Залеського, котрий читав теорію механізмів машин. Теорія та вже не раз стала в пригоді, коли при нестачі запасних

Залеський якраз і говорив: для того, щоб бути добрим спеціалістом, недостатньо мати лише знання, треба мати й мужність брати відповідальність на себе. Таку мужність має головний інженер колгоспу Василь Ткаченко. А справжня відповідальність за доручену справу неможлива без пошуку, ініціативи, творчості. На підтвердження сказаного можна навести ще кілька прикладів.

У гарячий час жнив вийшов з ладу шнек на зерноочисному комплексі «ЗАВ-20». На базі райпромпостачу такого не було. Тоді взяли шнек із списаного комбайна «Нива», переварили, переточили, поставили замість поламаного. І «ЗАВ» запрацював.

А то готувалися в колгоспі заготовляти кормаж на корм тваринам. Прикидали, як кажуть, плани, думали, що і як робити. — Знову качани у бункер вилами будемо кидати?! — запитав хтось із членів правління колгоспу.

І всі присутні на засіданні поглянули в бік Василя та бригадира тракторної бригади Віктора Артемовича Шевельова.

— Не будемо, — майже в один голос відповіли ті.

Згодом вони вже радилися, як краще механізувати процес подачі качани у бункер дробарки ДУ-000, а потім разом із зварником Семеном Савенком втілили задумане. Нескладний, але надійний і зручний у роботі механізований дробар до дробарки вивільнив від ручної праці двох колгоспників.

У пошуку інженер, у пошуку і його підлеглі. Хоча під час спільних шукач вони не підлегли, а колеги по творчості. Це Віктор Лещенко, токар, справжній майстер своєї справи. Позаминулого року на районних змаганнях у кращого за професією зайняв перше місце, минулого — друге. Це й завідувач колгоспною майстернею Михайло Тесцов. І ветерани бригади тракторної Віктор Артемович Шевельов, й тракторист Іван Олексійович Прокопенко.

Назвемо ще три раціоналізаторських пропозиції, які в 1987 році подали і впровадили головний інженер та його товариші-механізатори. Сошник до сівалки СЗ-3,6 для підсіву озимих культур. Переоснащення сівалки СУПН-8 з гідроприводу на механічний привід венти-

лятора. Це забезпечило задану густоту кукурудзи при сівбі. Зчіпка для трьохсівального агрегата, що дала можливість високоєфективно використовувати трактор Т-74, підвищити якість сівби, вивільнити два трактори ЮМЗ-6. Тільки впровадження цих трьох рацпропозицій дало економічний ефект понад тисячу карбованців.

— З нинішнього року колгосп повинен перейти на повний господарський розрахунок. А це значить, що треба ощадливо витрачати гроші, домагатися якнайбільшої віддачі від землі і техніки при найменших затратах праці і коштів. Над цим і працюємо, — розповідає головний інженер.

Сказане підкріплюється конкретними справами. Ще до 25 грудня у колгоспі відремонтували всю посівну і ґрунтообробну техніку. Зараз готують до роботи трактори.

Механізатори уклали договір із правлінням колгоспу на орендний підряд. Зрозуміло, що, дбаючи про високий кінцевий результат, вони ще старанніше готують машини до весняних польових робіт. Це полегшує і роботу головного інженера.

Та підряд водночас і ускладнює його роботу. Тепер, як кажуть, не пономандуєш. Прийняте рішення треба обґрунтувати як технічно, так і економічно. Тож на столі в інженера поряд з літературою про новини науки і техніки, про досвід високопродуктивної експлуатації сільськогосподарської техніки з'явилися брошури про нові форми організації і оплати праці, зоїрема, про колективний, сімейний, орендний підряди.

Становлення спеціаліста не повинно залежати від випадковостей, а має бути закономірним явищем. Про це якраз й йшла мова на зустрічі молодих спеціалістів сільськогосподарства, які закінчили навчальні заклади в останні роки, з керівниками Кіровоградського району. Тоді й познайомився з Василем Ткаченком, із багатьма його ровесниками — головним агрономом колгоспу «Мир» Сергієм Кравченком, агрономом з насінництва колгоспу імені Гагаріна Іваном Нікітіним, головним інженером колгоспу імені Фрунзе Василем Мельниченком, з економістом по оплаті праці колгоспу «Рассвет» Галиною Севостяновою. Вони трималися просто, невимушено, були між собою на «ти».

Та не тільки це єднало молодих людей. У виступах, просто в розмовах їх не раз називали «майбутнім», «надією» сільськогосподарського виробництва району. І щоразу, коли чув ті слова, хотілося доповнити: і сьогоднішній день теж за ними. Згадайте Василя Ткаченка, його вміння втілювати набуті знання у повсякденні практичні справи.

А чому «ділова людина»? Чи немає в цій епітеті негативного відтінку, характерного для вчорашнього дня: діловий — значить, пробивний, вмів свого добитися, не гребуючи ніякими методами? Ні! «Василь Ткаченко, — однозначно говорили всі, з ким доводилося спілкуватися, — людина ділова, бо робить діло».

В. ЦВЯХ,
громадський кореспондент «Молодого комунара».

Кіровоградський район.

Фото автора.

повністю виробив свій моторесурс. Зупинився.

— Що чекаєш, інженере? Відправляй у спеціалізовану майстерню трактори! — невдоволено зауважив голова правління колгоспу М. Г. Лисенко. — Чи знову на веснооранку сподіваєшся?..

— Якщо відправимо у спеціалізовану майстерню, то одержимо через місяць, а то й пізніше. А час не жде, — відповів інженер. — Ми радилися і з механізаторами, і з завідувачем майстернею Михайлом Тесцовим. Будемо ремонтувати самі.

Голова запитально-здивовано підняв брови:

— А не боїшся відповідальності?

Тут слід сказати, що й сам голова — за спеціальністю інженер. На цій посаді не один рік працював, знає, яке то непросте діло — ремонтувати енергонасичену машину в умовах колгоспної майстерні. Зрозумів його вагання Василь, твердо відповів:

— Справимось.

— Що ж, не заперечую, — відповів Микола Григорович.

Двері відчинено для всіх...

КІРОВОГРАДСЬКИЙ Будинок техніки офіційно був відкритий у вересні минулого року. Його адреса: вулиця Жовтневої революції, 20. Майже рік добувалося «відвоювати» приміщення. Після ряду виступів у пресі, здається, з цим покінчено раз і назавжди. Та назріло ряд поточних проблем. Про них і розповів у своєму інтерв'ю кореспонденту «Молодого комунара» директор Будинку техніки Віктор КУЦЬ.

КОР.: Вікторе, коли бум з виділенням вам приміщення дещо стих, здається, можна всі зусилля спрямувати на роботу. Що в цьому напрямі вараз робите?

— Кажуть у народі, що одна біда веде за собою іншу. Так і у нас. «Відвоювали» приміщення, а до цих пір не можемо його відремонтувати. Ремонтні роботи ведуться РБУ-2 «Облрембудтресту». Планували до новорічних свят їх завершити. На жаль, той, хто до нас завітає ввечері, може біль-

ше й не прийти: у приміщенні так темно і вахарашено будівельними відходами, що й наші працівники, які звикли до цього, часто спотикаються.

КОР.: Як поскоріше покласти цьому край?

— У нас ремонт проводять аж... три працівники РБУ. Якби ця справа не відкладалася з дня на день і велася більшою кількістю працюючих, ми б давно приступили до виконання своїх прямих обов'язків.

КОР.: Що ви маєте на увазі?

— Роботу. Плануємо у нашому Будинку техніки організувати клуб самодіяльної технічної творчості. Тут об'єднуються всі бажані, в яких є потяг до творчості. Вони зможуть не тільки творити, а й практично випробувувати «на міць» свою ініціативу. До речі,

в нашому місті є багато ентузіастів, які б бажали чи то механізувати ряд виробничих операцій, чи впровадити у виробництво якийсь свій винахід.

Та з різних причин їхня ініціатива не знаходить

практичного застосування. Ми вирішили допомагати таким товаришам. До їхніх послуг будуть у нас консультанти. З устаткування — верстати, на яких можна виготовити ту чи іншу деталь, пристрій.

КОР.: Ви кажете про це в майбутньому часі: будуть. Але ж ще немає...

— Дійсно, нема. Та ми маємо в своєму розпорядженні чимало коштів, на які в змозі придбати необхідне нам обладнання. Вже існує домовленість у цьому плані з колективом «Друкмашу», «Гідросил», інших підприємств. Все впирається в одну гальмуючу причину: нема куди всі ці верстати, які ми купимо, встановити. Приміщення ж не відремонтоване...

КОР.: Чи не боїтеся, що заводні «спихнуть» ті верстати, які вже в них морально застаріли, або ще гірше: зіпсовані. Тобто, діятимуть за давньою при-

казкою: «на небоже, що мені негоже»?

— Про це ми вже думали. Тому перш, ніж купити, будемо пояснювати керівникам підприємств значимість нашої роботи. Думаю, вони зрозуміють, що в кінцевому результаті наші винаходи, розробки використовуватимуть на цих же заводах, де ми плануємо закупити обладнання. Від технічної новизни обладнання залежатиме і ефективність наших розробок.

КОР.: — Чим можна похвалитися вже сьогодні? До вас йдуть люди?

— Звичайно. Приходять учні, робітники, службовці. Одним словом, всі ті, хто мислить не тільки творчо, а й реально. Працівники Будинку техніки розповідають їм про його призначення, запрошують взяти участь у технічній творчості.

З цього приводу хочеться розповісти один випадок. Влітку, прочитавши оголошення, до нас

зайшов будівельник Валентин Дегтярьов. Розпитав про нашу роботу. Через деякий період, під час своєї відпустки, влаштувався на місяць в РБУ, яке здійснює в нас ремонт приміщення. Виконував столярні роботи, і зароблені гроші за цей час вирішив перерахувати на рахунок Будинку техніки. Та зацікавився з своєю пропозицією в бухгалтерію РБУ, яка йому видала заробітну плату готівкою.

Не роздумуючи, Валентин Васильович приїхав зароблені гроші, близько сотні карбованців, залишив на моему робочому столі, при цьому мовивши «Для спільної справи».

КОР.: Яким ви, Вікторе, як директор, бачите завтрашній день Будинку техніки?

— В першу чергу — відремонтованим. А в тому, що ми працюватимемо, і, думаю, результативно. немає ніякого сумніву. Інтерв'ю вів Ю. ЯРОВИЙ.

СЬОГОДНІ ми надто гостро відчуваємо прірву між дійсно людським світоглядом і тим, що його фальшиво підміняло. Анкета, яку наприкінці минулого року поширив серед молоді обласного центру Кіровоградський міський комсомол, викликала пожавлення серед опитуваних. Вона вражала передусім ширістю питань. Молодь опитувано окремими соціальними групами — учні, студенти, робітники і службовці. Донедавна в понятті «радянська молодь» не вирізнялося на соціальне походження («робітничо-селянське») ліхора більше до 20-х і 30-х років), самостійність, нарешті, матеріальне забезпечення. Адже, як можна порівнювати дозвілля старшокласника, котрий перебуває на забезпеченні батьків, і молодого робітника — того самого, що тримає в кишені власноручно заробленого карбованця...

— Цим анкетуванням ми переслідували дві мети, — розповідає другий секретар Кіровоградського МК ЛКСМУ Сергій Алімов. — Соціологічне вивчення нашої молоді і визначення напрямів майбутньої роботи новоствореного творчого об'єднання молоді.

Як подолати розчарування

Соціологічна інформація. Чи подобається вам те, чим ви займаєтесь в житті (дані в процентах від кількості анкетованих)?

	учні	студенти	робітники
подобається	68,7	80,1	32,0
не зовсім	28,0	11,9	47,3
не подобається	3,3	4,6	20,7
зовсім не подобається	—	3,4	—

Проаналізувати анкети ми попросили кандидата філософських наук завідувачого кафедрою наукового комунізму Кіровоградського державного педінституту доцента Юрія Петровича СУРМІНА.

ДУМКА СПЕЦІАЛІСТА: Вважаю, що графі анкети «не зовсім» та «не подобається» слід аналізувати разом: учні — 31,3 проценти, студенти — 16,5, молоді робітники і службовці — 68,0. Найбільше невдоволення висловлює третя група анкетованих, що пов'язано з труднощами їхньої трудової діяльності. А саме — низькокваліфікована праця, невисокі заробітки, нарешті, неприквітність робітничої молоді. Ця соціальна група гостро стикається із проблемою творчості. Рівень робітничої кваліфікації нижче рівня кваліфікації робітничого місця і навпаки, звідси й невдоволення, розчарування. Студентам найбільше подобається те, чим вони займаються в житті. Головні фактори цього — інтерес до навчання, пов'язаний із творчим характером діяльності. Поруч з цим не існує секрету, що до вузів потрапляють і ті, хто навіть не уявляє собі майбутнього фаху, тобто вчиться, аби вчитись. На це впливають і воля батьків, і відстрочка від служби в армії, а також думка, що сидіти в аудиторії значно легше, ніж працювати на заводі. Незацікавленість у навчанні третини сьогоднішніх старшокласників яскраво підтверджує необхідність шкільної реформи.

Мені ж особисто пригадуються серпневі черги біля обох кіровоградських вузів, відсерті слюзи тих, хто не пройшов за конкурсом. Тому візьму сміливість припустити еквівалентність студентських і робітничих показників. У всякому разі ректорату КІСМУ під силу налагодити тісніший зв'язок із флагоманом сільськогосподарського машинобудування країни ВО «Червона зірка». Наприклад, відрозуміти недбайливих першокурсників, можна на їхнє місце зараховувати бажаних навчатися передових молодих робітників (із числа тих, хто «не пройшов за конкурсом»). Це б спрямувало першокурсників не тільки на відстоювання звання студента, а й на подальшу нелегку п'ятирічну дистанцію, мета якої — інженерський фах.

«Психологічна війна» в стилі хард року

Соціологічна інформація. З яких джерел ви дістаєте інформацію про політичні події, новини внутрішнього та міжнародного життя?

	учні	студенти	робітники
розмова з друзями	22,1	10,0	22,5
бесіда з викладачем, наставником	6,9	6,2	4,0
газети і журнали	25,2	33,8	34,5
лекції	3,3	10,5	2,3
вітчизняні радіо і ТБ	30,5	33,2	34,3
західні радіостанції	12,9	6,3	2,4

Які причини того, що деякі з ваших товаришів слухають західні радіостанції?

	учні	студенти	робітники
здобути оперативну інформацію	19,0	12,5	13,1
сучасна музика	33,1	37,5	36,0
відповіді на ключові питання	16,1	2,0	11,9
оригінальність	10,8	19,6	16,0
погане знайомство з вітчизняною пресою	9,0	13,2	9,4
відповіді на питання, які не знайти у нас	12,0	15,2	13,6

ДУМКА СПЕЦІАЛІСТА: Головним фактором сьогодення є роль вихователів в інформованості своїх учнів. Вона катастрофічно мала. Нинішній викладач і наставник повинен бути політичним керівником, але ми бачимо інше — викладач далекий від дійсних проблем студента чи школяра. Причина! Низька професійна політична підготовка керівників. У кожному колективі існує група політично-наївних молодих людей (таких нараховується приблизно 3—6 процентів), яку необхідно враховувати. Ця група щиро довіряє західним радіо-

станціям. Її породив застій в сфері гласності, недовіра до вітчизняних засобів масової інформації. У школярів не виникає життєвого інтересу до джерел інформації через нівелювання політичних інформацій, які перебувають ще на рівні тридцятих. Не перебільшу, якщо скажу, що багатьох нинішніх школярів проблеми перебування хвилюють не більше, ніж, скажімо, проблеми металічного року. У шкільних поліінформаціях так і не з'явився бажаний «коціночний механізм», необхідний для політичного розвитку. Студенти, робітники і службовці ясніше усвідомлюють проблеми перебування, відчувають зміни в жит-

ті, її демократію, можливості самоврядування. Не помилюся, якщо скажу, що двадцятирічні і старші поступово приводяться в рух.

Молодь слухає рок. Але робота всіляких «голосів» і «хвиль» завжди буде у нас на «психологічній війні». «Розважайся — розважай, розважаючи — спрямовуй» — про це на Заході не забувають. Так працює механізм пропаганди, так залучаються до ідеологічної обробки молоді люди СРСР. Чи не тому останнім часом поламався зв'язок із національною культурою? І коли вітчизняна рок-індустрія тільки налагоджує випуск своєї високоякісної продукції, молодь жадає року — тих пісень, в сучасному стилі, а найголовніше — чесних і від душі.

Один з трьох...

Соціологічна інформація. Як, на вашу думку, працюють та навчаються ваші товариші?

	учні	студенти	робітники
усе віддають роботі більшість працює	36,6	8,0	4,1
добре добре працює лише дехто	20,1	72,5	60,6
усі працюють без турбот	43,3	19,5	8,1
	—	—	27,2

ДУМКА СПЕЦІАЛІСТА: Питання — класичне. Всесоюзний центральний інститут соціальних досліджень, який займався цією проблемою, відповів так: в середньому по країні нині з трьох чоловік працює... один. А винен у цьому економічний механізм, який поки що не діє на повну потужність. Через це не реалізується енергія молоді, губиться трудовий стимул. Хто дасть конкретну відповідь? чому інженер, який винайшов ідею верстака, заробляє менше робітника, який на ньому працює! Подібних питань нині чимало...

Поглиблення світогляду (особливо у молоді) і є одним із напрямів перебування. Адже як може перебувати свою роботу молодий робітник чи службовець, котрий міркує за старими мірками? Уже через два-три роки їхнє місце й відповідальність займуть сьогоднішні старшокласники. Ланцюг цей дуже міцний.

Що вас хвилює, молоді? Чекаємо конструктивних пропозицій. Це дозволить, соціально важливих питань самоврядування і демократії. Отож, розмова продовжується.

У записник комсорга: Віг А до Я

Завершується перший місяць нового, 1988 року — третього року XII п'ятирічки. Вже можна підбити перші підсумки виконання взятих соціалістичних зобов'язань. Адже від того, яким буде старт, в значній мірі залежатимуть подальші успіхи. Пам'ятай про це, комсорг. Чимало підприємств області нині працюють в умовах нового господарювання — на госпрозрахунок. Переведення колгоспів і радгоспів на повний госпрозрахунок теж вимагає сьогодення. Тож слід передбачити все, що сприятиме підвищенню ефективності виробництва, раціональному використанню ресурсів, зміцненню фінансового становища.

Триває зимівля громадської худоби — відповідальний період у роботі тваринників. Там, де до зими підготувалися як слід, добиваються високих результатів продуктивності худоби. А там, де панує безгосподарність, байдужість керівників і спеціалістів комітетів комсомолу до роботи тваринників у зимових умовах, допустили відставання. Тож комсорг, подбай про закріплення молоді на фермах, про створення їм хороших умов для праці і відпочинку. Треба швидше впроваджувати нові форми і методи господарювання. Насамперед, сімейний підряд. Адже кому, як не молодим, робити вагомий внесок у реалізацію Продовольчої програми.

23 лютого — 70-річчя утворення Радянської Армії і Військово-Морського Флоту. Цій події присвячений і місячник оборонно-масової роботи, який почався 23 січня. Слід активізувати роботу комсомольським, дтсаафівським організаціям по військово-патриотичному вихованню молоді безпосередньо у

трудовах колективах. Комсорг, подбай, щоб у важливих військово-патриотичних акціях, зустрічах із колишніми фронтівниками і воїнами Радянської Армії взяла участь кожен комсомолен, кожна молода людина. На магістральному напрямі місячника — підготовка молоді до військової служби, посилення роботи по підготовці технічних спеціалістів і розвитку військово-технічних видів спорту.

Нині настала сприятлива пора для розвитку зимових видів спорту. Але, як показали перевірки, ще не скрізь готові спортивні споруди прокати пунти. Комсорг, подбай про організацію масових спортивних змагань, лижних по ходів і прогулянок.

30 січня 1988 року

ПОГОВОРИМО

О. САЙКО, секретар комсомольської організації управління внутрішніх справ обласного центру: До витверезника приймають осіб тільки з тяжким чи середнім ступенем сп'яніння. Із легким — ні. Міліціонер, коли забирає

віску. Дідусі, бабусі «на смерть» тримають, дехто — «для слюсаря, тракториста, дрова пиляти». Виявляти «вогнища» самогоноваріння — «парафія» дільничних Інспекторів.

Сприяє процвітання пияцтва і торгівля. В Добровеличківському районі продавець у невідведений час продавала спиртне, послаючи на «усне розпорядження згори».

місце пригоди, забираємо хлопця, що з приятелями давньою тут маячить, доставляємо в найближчий опорний пункт міліції. Та навряд чи це він. Сигнал надійшов на 02 через 30—40 хвилин після грабунку — за цей час можна від'їхати на 20 кілометрів від міста...

— Якщо сигнал про пограбування надходить через 3—5 хвилин по лінії 02, то злочинця ще мож-

називає прізвище — Куприненко Микола Павлович. О. В. Олійник робить по радію запит — такий не значиться. В. І. Сажевський бере пояснення у співробітників обшляхбуду, і веземо пасажира до Ленінського РВВС. Він встигає за цей час добре зволожити собі штани і підлогу в машині. У відділі кільком міліціонерам ледве вдається відібрати в нього кишенькові речі і 300 з лишком карбованців для опису. Поки в присутності дружинників і прибулих за викликом представників витверезника все це документується, п'яний кидається ззаду на міліціонера. Його встигають перехопити...

— Приловили б його на вулиці хулігани, обчистили б, — а він би тоді скаржився, що міліція забрала гроші...

Візд третій. Цього разу на легковичці, разом з уже знайомим вам Ю. І. Головченком та водієм Є. Б. Скрипницьким. Під'їждемо до «Кієва», зустрічаємося з постовим. «Повіє?». — «Подивимося в барі. Хоча Залізняка вже пішла». В барі особливого руху не помітно. Мені показують на дів-

як ми вже опиняємося в новозабудованому районі вулиці Беляєва. В одному з підвалів тут мають бути бродяги. Заходимо. У теплом приміщенні дзюрчить вода, голий тапчан, ганчірки, склотара... «Пішли десь, видно», — і вже хочемо вибиратися на двір, як Юрій Іванович насторожується: «Чую бродягу!». Ледве протискуємося [доводиться зняти верхній одяг] з ліхтариком під сходи. Сміття, ще будівельне, пляшки, поворот, голий ватяний матрац... і не порожній. Чоловік років під 50 невдоволений, що його потурбували. «Мої документи в Кіровському райвідділі, мене там знають». Йому пропонують збиратися, а я тим часом оглядаю «помешкання».

Вони займає метрів так із 3—4 і служить спальнею, туалетом і їдальнею. У молоті вперемішку хліб, недоїдки, пляшки з пивом і «Цитрусом» — тільки не газованим напоєм, а одеколоном. «Де ви берете продукти?» — запитую жителя підвалу по дорозі. — На звалищі?». — «О-о, тих, хто на звалищах, убивати пора — вони вже мільйонери».

«П'ятихатський» Петрівського району. Приїхав лікуватися... в наркодиспансер, пішов у один готель, не знайшов місця, в інший не звертався, вирішив ночувати на вокзалі, а «щоб не замерзнути», взяв пляшку горілки. «І сам здався в полон!».

Повертаюся в розмові до бродяги:

— А як ви вгадали, Юрію Івановичу, що в тому закутку хтось є?

— За характерним запахом: сумішшю пива, парфумів, екскрементів і немитого тіла.

— І що ж примушує цих людей так жити? Хіба в них немає дому, рідних?

— Здебільшого це імпотенти, які до цього допилися...

ПОДУМАЄМО

Всі ці рази я їздила зі співробітниками міліції не до кінця їхнього чергування. Та, гадаю, спробую протокольного запису своїх вражень дала читачеві уявлення, куди дивиться та міліція, котра безпосередньо має очищати нем із вами життєвий простір від п'яничок. В усякому разі, склавши руки не сидим. І не джентльменським контингентом спілкується. Ви, певно й зрозуміли, що їй у роботі заважає.

На чергування в народній дружині приходять дівчата, жінки, котрі після двох-трьох схожих на описані мною сцен і зволоті гори не погоджуються допомагати правохоронцям. Отже, проблема — відбір дружинників. Ще — радіообладнання машин і взагалі технічна оснащеність ППС, так би мовити, залишають бажати...

Що мені сподобалося в діях моїх «екскурсоводів» по нічному місту? Знання території, особливостей кожної «гарячої точки», характерів і зв'язків постійних «клієнтів». Коректність (хочеться вірити, не тільки в присутності кореспондента) — жодного разу не нагрубилі затриманим. Навіть у мене виникло бажання чоловічі, що забруднивши машину, зробити те, що жазайка — шкідливому кстою, а до нього на «ви», «проходьте», «сідайте»...

Міліція дивиться доволі і помічає ще й таке: «Центр Кіровограда прямо ошетинений точками, де продається спиртне, — обурювався О. Сайко. — А поряд школи, студентські гуртожитки». Тут уже газети варто присвятити до міліції і разом з нею спитати: куди ж дивиться міськвиконком? Хіба там визнають лише обивательську формулу: «Як не буде «п'яної» виручки, нічим людям буде зарплату видавати!» Хіба там не знають, що на кожен карбованець прибутку з пивниці наше суспільство втрачає 3—5 карбованців через виробничий брак, прогупи, хвороби п'яних?

Не хочу сказати, що розсосередження алкогольних точок буде благом для жителів незаасфальтованих околиць і що це допоможе покінчити з пияцтвом. На жаль, ні. Але я недавно прочитала: коли не можна покінчити одразу зі злом, треба продовжити його шлях...

Н. ДАНИЛЕНКО, спецнаор «Молодого комунар» м. Кіровоград.

Триває операція «НІЧНЕ МІСТО»

СПЕЦМЕДСЛУЖБА ЗАПЕВНЯЄ, ЩО КІЛЬКІСТЬ ПІ КЛІЕНТІВ НЕВПИННО ЗМЕНШУЄТЬСЯ (РЕПОРТАЖ «НІЧ У ВИТВЕРЕЗНИКУ» В «МК» ЗА 16 СІЧНЯ Ц. Р.), А МИ З ВАМИ ПРОДОВЖУЄМО САХАТИСЯ НА ВУЛИЦЯХ ХИСТКИХ ФІГУР І «ГАСНЕМО» ВІД БУРЯКОВОГО ПОДИХУ СУСІДА ПО ТРОЛЕЙБУСУ. «КУДИ Ж ЦЕ ДИВИТЬСЯ МІЛІЦІЯ?» — ОБОВ'ЯЗКОВО НАВІДУЄТЬСЯ ПРИ ЦЬОМУ ДУМКА. НАШ КОРЕСПОНДЕНТ І СПРОБУВАВ ПРОАНАЛІЗУВАТИ, ЯК ОХОРОНЦІ ПОРЯДКУ БОРЮТЬСЯ З ПИЯЦТВОМ.

п'яного, має відвести його на опорний пункт для складання документа. Повів — значить, залишив маршрут, де в цей час може й злочин статися. Для складання протоколу потрібні свідки. Де їх взяти? Люди йдуть на ці справи неохоче. Якщо є дружинники, то добре. Але ж не секрет: деякі дружинники вийшли, пов'язки сховали і подалися в кіно. А не початку грудня дружинник із «Червоної зірки» після пива мало не зчинив біжку, з нього зірвали пов'язку. Не хочуть свідчити й дружинники з Куцівки, бо їм часто затриманими виявляються «свої»...

М. І. КРАСЮК, командир взводу особливого призначення УВС: У ресторанах ніні немає ніяких норм відпускання спиртного — хоч і відро подають. Офіціанти матеріально зацікавлені в споюванні. Виходить із ресторану п'яний, а як ти його візьмеш? «Я відпочивав». Поряд приятелі чи дружина: «Ми його додому ведемо». П'ятачок ресторан «Київ» — забігалівка біля нього — кафе «Ігул» буквально залитий горілкою.

В. М. ЄВТЕЄВ, старшина патрульної служби УВС: Гаряче місце й біля будинку побуту «Ігул», особливо коли там весілля. Поряд зупинки автобусів, що їдуть в усі кінці міста, доводиться часто вистягувати п'яних із транспорту. І знаєте, буває, що як побачать нашу форму, зразу «тверезішають». Відійдеш — знову хитаються. Яки в нашій патрульній машині був фельдшер, щоб на місці визначив ступінь сп'яніння... І ще: яки чергова частина приймала п'яних хуліганів лише по репортажам міліції, без свідків, хоча б до 19.30 і після 23.00, коли нема дружинників. Скрутно нам, коли затримуєш правопорушника, а довкола збирається народ і починає захищати його, іноді навіть не знаючи суті справи. Мовляв, міліція прискіпується...

В. О. БАРАНЦЕВ, заступник начальника політвідділу УВС: Дуже непокоїть кафе «Юність». У самісінькому центрі міста групи молодих людей курять, плюються, лаються. Підходиш поговорити, а вони форму неприязно сприймають. Комсомолу попрацювати б у тій юрмі, а то виходить, ніби ми з ним на різних поверхах.

Тривожне явище — самогоноваріння. Не завжди сивуху варять для

Райвиконком відмовився від цього. Є випадки, що на самогоноварінні подалися депутати сільрад. Комісії по боротьбі з пияцтвом діють формально.

Ю. М. БУЛАВЕНКО, старший сержант патрульної - постової служби УВС: Як виявляємо гнізда самогоноваріння? По запаху браги в під'їздах, зокрема. Або бачимо, несе чоловік бутель. Що несе? Ага, ясно. Де взяла? Проспект «Правди», 37, 39, Пацаєва, 29 — там поштрафували самогонників на 100, 300 карбованців. Викручуються: одна каже, що апарат позичила; інша — що для дочки на весілля тримала, а дочка, ми перевірили, і не збирається заміж... Конфісковані апарати доставляємо у відділення міліції, горілку і брагу виливаємо при свідках.

ПОЇЗДИМО

Візд перший. В екіпажі машини патрульно-постової служби заступник командира ППС по політчастині Ю. І. Головченко, міліціонери А. І. Линник і В. І. Макаренко і автор цих рядків. Перший візит — до пивбару на Критому ринку, що сховав під землею обширні надра з чеканками і запорожцями на стінах та свинцевими випарами пива, застарілої тарані і ще чогось кислого. Тут «спокійно» — це значить, що ніхто нікого не пригощає стусанами, не займає горизонтального положення і не сифонить тихцем у бокал хлорофос.

У наступній точці — «Шашличній» біля універмагу «Ювілейний» на схожому загальному фоні увагу міліції привертає юнак в адідасівській шапчині. «Чого тут?» — «А що, хіба пива не можна випити?». Підскакує дівчина: «Я його дружина, ось погляньте — обручка». Сторони після бесіди в машині про се та те: де працюєш, де живеш — розходяться мирно, і майже одразу екіпаж одержує «радіо»: в центрі міста погребовано жінку, треба підключитися до пошуків злочинця.

На вулиці Розк Люксембург беремо на борт розпатлану даму, з якої на вулиці зняв шапку молодик. Вигляду його вона майже не пам'ятає. Кружляємо завулками, у перехожих, котрі нагадують грабінника, міліція перевіряє документи, оглядає... Повертаємося на

на зловити, — пояснили плізи екіпажу. — Чим п'яніше, тим менше шансів.

Чергове радіо — у тій же «Шашличній» потрібне підкріплення. На місці члени екіпажу і ще кілька міліціонерів намагаються заправити в «екскалон» (вузький бокс у задній частині міліцейської машини з двома сидіннями «плацкартами») чоловіка, що з усієї сили відбивається ногами і силе брудною лайкою. Коли нарешті дверці за ним зачиняються, з руки одного з міліціонерів тече кров.

Перев'язку він робить уже на Критому ринку, де відбувається передача машині спецмедслужби кількох відвідувачів того ж пивбару, де на початку вечора все нібито було тихо. Мені пропонують зазирнути в фургон. Найколоритніша фігура — меланхолійний дідок з обличчям, що примушує здригнутися. «Це в нього асфальтова хвороба, — пояснює хтось із міліціонерів. Добриче «дружки» проволочили лицем по тротуару...».

Візд другий. У бригаді два працівники міліції — В. І. Сажевський та О. В. Олійник. Знову починаємо вечірній об'їзд.

У барі на розі вулиць Шевченка й Декабристів, котрий кіровоградці нарекли «Вічним покликом» (інакше — «п'яним рогом»), обстановка розкута. Тут не сидять, а стоять (хто може). Хто ні — напівлежать на стоїці чи суцїдах. Дехто курить. На зауваження — хто виходить, хто огризається: «Облиш, начальнику, сьогодні різдво, не чіпай». Серед маси виділяється молода особа з лукавим поглядом, котра під ручку з приятелем вибирається з підвалу. «Як, Майю, ти досі не п'яна?» — признає знайому Василь Іванович. — «До восьми буду і знову сюди прийду...».

— Сюди, крім алкоголік, часто навідуються й молоді наркомани «для пивного запаху», щоб прикритися...

Черговий виклик — до обшляхбуду. В одне з приміщень забрався невідомий, почав трошити ялинкові іграшки, а потім роздаватися і вклатитися спати.

Невдовзі опиняємося в товаристві дядечка, котрий на питання про місце проживання й прізвище волає «Не знаю», а про місце роботи — «Рецидивіст я!». Документів немає. Лупцює кулаками в двері, лається, плаче, тут потить ногами. Нарешті

цю з «тих самих», досить сумирну. Розмовляємо з помітно захмелілим молотиком. Володимир Єременко, подовгу ніде не працює, зараз нібито влаштувався на «Червоній зірці», певний час ходив у віруючих. На запитання, чи скоро ж кінець світу, п'яньенько хихикає... Після цих сцен порожній парк культури імені 50-річчя Жовтня з великою ілюмінаною ялинкою здається райським куточком. Саме так — здається. Бо й тут ми приймаємо на борі постового, що показує величезну ротатку — щойно підлітки стріляли по ліхтарях. «Не передивнешь, — тільки встигаю подумати,

У Кіровському райвідділі черговий О. П. Кизиленко одразу переключив нашу увагу на групу людей у вузькій загратованій кімнаті, пропонує побесідувати. Молоді хлопці відмовляються, два старші чоловіки погоджуються.

Іванов Євген Васильович. Майор за званням, з виходом на пенсію працював у відділі кадрів КІСМу. Валявся на вулиці Лікувався в наркодиспансері. Піде під суд за неодноразову появу в п'яному вигляді в громадських місцях. П'є горілку, «Русский пес» і «все, що горить».

Кисвердюк Володимир Васильович, токар рад-

КГЗКОР— будова інтернаціональна

Здається, будови подібного розмаху на Кіровоградщині ще не було: представники тридцяти організацій, що входять до складу чотирьох міністерств, сотні будівельників із братніх соціалістичних країн — членів Ради Економічної Взаємодопомоги зводять неподалік Долинської гірничо-збагачувальний комбінат окислених руд. Яких тільки епітетів, порівнянь не до-

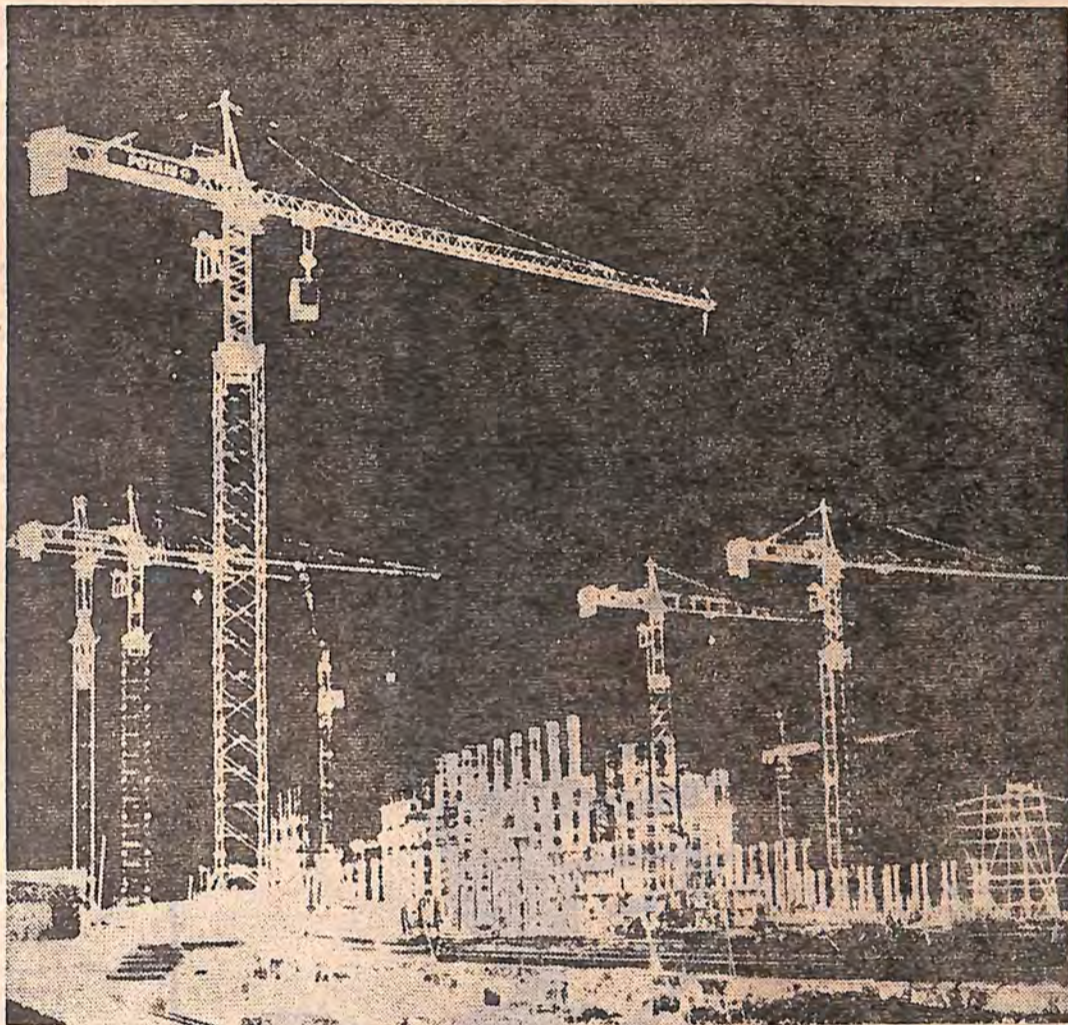
велось почути звітотді, як було прийнято рішення про початок будівництва! Та, певно, найвлучніше висловився секретар комсомольської організації дирекції комбінату Олександр Хіхлов:

— Нове слово у вітчизняній металургії, — із запалом мовив він. — Через кілька років доменні печі півдня республіки отримуватимуть

звідси високоякісну сировину.

Олександр довго розповідав про перспективи розвитку комбінату, спробував навіть популярно пояснити технологію збагачення безперспективних (як вважалося раніше) руд:

— Розумієте, — підкреслив, — мільйони тонн породи з низьким вмістом заліза, а піде в діло, звільнятимуться землі, зайняті відвалами.

За характером максималіст. Той став змальовувати лише у рожеві...

— Проблем не вистачає, — зітхнув. — Поїдемо на власні очі...

І ми поїхали наочі численні ні колії, обмін тужну техніку, ські гори буди...

— Ось тут є ця Червоне розповідав Хіхлов. — На ляже небачення, адже курсуватимуть з окисленою тною рудою...

Побували м майданчиках, ські агломерат та збагачувалка, автоцех. І піла напруж...

Власне, нині комбінату ми но розділяти тори. В одній виробничій ка словацькі б у двох інших ські та руму розташували будиночки, п міщення.

— Тут же не без гордо ські Олександр зведенням

За характером він — максималіст. Тому й не став змальовувати все лише у рожевих тонах.

— Проблем на будові вистачає, — зізнався відверто. — Поїдемо — все на власні очі побачите.

І ми поїхали, перетинаючи численні залізничні колії, обминаючи потужну техніку, велетенські гори будматеріалів.

— Ось тут буде станція Червоне озеро, — розповідав Олександр Хіхлов. — На залізницю ляже небачене навантаження, адже цілодобово курсуватимуть думкари з окисленою та збагаченою рудою...

Побували ми і на будмайданчиках, де зводяться агломераційний цех та збагачувальна фабрика, автоцех. І скрізь кипіла напружена робота.

Власне, нині територію комбінату можна умовно розділити на три сектори. В одному зводять виробничі корпуси чехословацькі будівельники, у двох інших — радянські та румунські. Поруч розташувалися житлові будиночки, побутові приміщення.

— Тут усе гаразд, — не без гордості похвалився Олександр. — А от із зведенням допоміжних

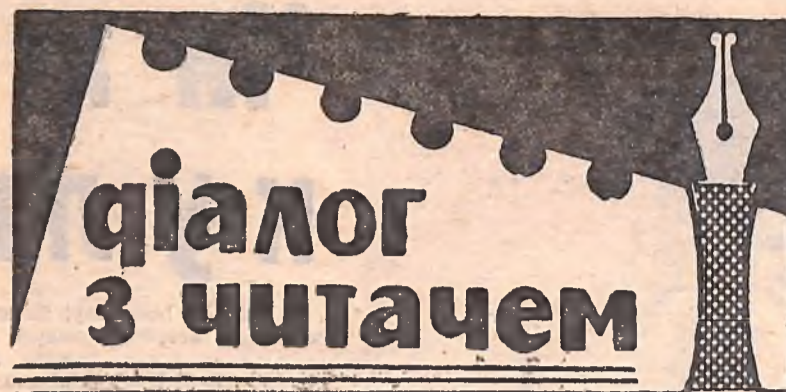
потужностей справи кепські...

Незабаром переконалися: Сашко не перебільшує. Просто у полі непорушно зазверли крапи, не видно поблизу й будівельників. Тут зводиться система очисних споруд. Вірніше, має зводитись працівниками тресту «Криворіжіндустрбуд». Та ті чомусь не поспішають, хоч, певно, розуміють: система вкрай необхідна зараз, адже вже готові до здачі в експлуатацію перші житлові будинки для учасників спорудження комбінату.

Будова ця — не лише інтернаціональна, а й ударна комсомольська. Тож не дивно, що переважна частина будівельників — люди молоді. Успішно діє штаб на чолі з Володимиром Зиченком, не перелічити й спільних акцій, проведених молоддю братніх країн.

На знімках х: (зліва внизу) секретар комсомольської організації дирекції комбінату Олександр ХІХЛОВ; на будівельних майданчиках КГЗКОРУ.

Фото В. ГРИБА.

Це об'єднання створене для реалізації всіх суспільнозначущих ідей і пропозицій, які йдуть від молоді (із Статуту молодіжного об'єднання «Пульс»).

ВЗАГАЛІ ідею подав другий секретар обкому комсомолу В. Іванов. У Світловодському міському її підтримали, поїхали в Дніпропетровськ, запозичили досвід. І взялися за справу в себе. Молодіжне об'єднання створили кооперативним. Починали, можна сказати, з нічого, без будь-якої позички, своїми

І «шабашників» не тільки будівельних. Директор «Пульсу» І. Карант мріє залучити до об'єднання найкращі ансамблі Світловодська, які могли б обслуговувати весільні та інші урочисті заходи. До речі, «Пульс» забезпечуватиме не лише ансамблями, а й ведучими, фотографами.

Дискотека, відеотека, вечірній дитсад

силами, обмірковуючи, що може дати реальний прибуток. Членом кооперативу стали дискотека «Бюро альфа», клуб «Гармонія» (завод чистих металів), група «Планета» (з того ж підприємства), відеотека. Членами — не означає штатними працівниками. Хлопці проводять дискотеки в позаробочий час. Із зароблених коштів 30 процентів перераховуються у фонд об'єднання, решта розподіляється на зарплату (відсотків до 30) і розвиток матеріально-технічної бази клубу чи відеотеки (40 процентів). А взагалі в майбутньому основний прибуток приносить клуб технічної творчості. Будуть в об'єднанні не лише такі клуби, а й «нефінансові», як, наприклад, клуб воїнів-інтернаціоналістів.

В об'єднанні справу собі знайдуть не лише музиканти чи знавці музики. Тут уже створено бюро з працевлаштування молоді у вільний від навчання та роботи час. Користь не тільки в тому, що молоді люди матимуть змогу покращити свій матеріальний стан. Вже зараз набрана будівельна бригада, яка відремонтувала кінотеатр імені Т. Г. Шевченка. Пізніше таких будівельних бригад буде більше. Вони працюватимуть за договорами. Створюватимуться ще й бригади по навантаженню та розвантаженню вагонів. Можливо, менше стане «шабашників».

Взагалі планів дуже багато. Найближчим директором поділявся:

— Це створення автотосалону. То важливо, бо такий салон, який буде весь час розширюватися, сприятиме розвитку науково-технічної творчості. Ще, як тільки будемо мати приміщення, обов'язково зробимо вечірній дитячий садок.

Захоче, наприклад, молода сім'я прогулятися ввечері, можна буде не обтяжувати бабусь та дідусів — у вечірньому дитсадочку маля доглянуть.

Юнаки та дівчата знайдуть у молодіжному центрі багато чого цікавого. Во найперше завдання, яке ставить перед собою і керівництво об'єднання, і міськомком комсомолу, з цієї легкої руки організувався «Пульс». — залучити до діяльності у цьому найбільше молоді. І особливо так звані «неформали».

З часом з'являться тут клуб атлетичної гімнастики, любителів року, брейкдансу.

Об'єднання поки що невеличке і до повної потужності йому ще далеко, є багато проблем (в першу чергу — приміщеннями). Але з часом «Пульс», напевне, стане, як це записано в статуті, тим поглиначем і перетворювачем в корисні справи енергії молодих, яка не завжди, але часто вибухала, не приносячи нічого доброго ні собі, ні людям.

Т. КОСТЕЦЬКА.

м. Світловодськ.

ШАНОВНА редакціє! У мене троє дітей, я мати-одиначка, чоловік помер, дітей виховувати одній нелегко, але вони в мене вже майже дорослі. Та не це мене зараз хвилює. Моя донька хоче йти вчитися на про-

«ПОКИ ДИТИНА СТАНЕ НА НОГИ»

давця, але я її подалі від цієї професії відводжу. І ось чому. У нас молодого спеціаліста у колектив не візьмуть, нема місць. Позаймали їх пенсіонери, які заробили добру пенсію і зарплату ще мають непогану. Дітей же з училища після практики заганяють у глухі села, в них продає весь інтерес до професії, бо плани там не виконують, зарплата низька, та ще траплять на дорогу 15—20 карбованців.

Це одне. А друге, батькам їх ког доглявати нема як, бо далеко. На мою думку, цих дітей після училища повинні забезпечити роботою за місцем проживання хоча б на рік, щоб

ЯК ЗАЇХАТИ В СЕЛО?

Шановна редакціє! Пишуть до тебе жителі села Червона Слобода. Хочемо розповісти про наш рейсовий автобус «Кіровоград—Кременчувата».

Автобус дуже старий, а дороги в село погані. Ми вже писали листа в автобусний парк, але від цього нічого не змінилося. Шофери в нас дуже хороші, намагаються робити все можливе і неможливе, аби автобус їздив. Але він весь час ламається.

Багато студентів із нашого села не має навіть можливості приїздити додому кожної суботи — їздять раз на місяць. І то не знають, чи на другий день вийдуть з села. Ми просимо опублікувати нашого листа, може, нарешті, щось зміниться.

Г. КОВАЛЬ, А. ГРЕБЕНЮК, Є. ЦЕГЕЛЬНИК та інші жителі села Червона Слобода. Компаніївський район.

вони могли ввійти в курс справи, та й батьки допомагали б їм. Ось на днях мені довелося поговорити з однією мамою, донька якої працює продавцем у селі. Жінка розповідає, що поки працювала донька тут 2 місяці, їй було цікаво: давали план, покупців було багато. А пішла в село — згасла: далеко їздити, умови в магазині незадовільні, план не виконується.

Так поступово втрачається до роботи інтерес. У найкращому випадку дитина ще попрацює там до весни.

Тож мені і не хочеться, щоб моя донька Галю оволодівала цією професією. Може, я й не права, але мені здається, мати повинна знати як, де і чим займається її дитина, поки вона твердо стане на ноги.

Може й даремно серце материнське розривається, проте так хочеться, щоб у доньки робота була до душі, і задоволення мала від неї, а не одні розпачі.

Відкрила я свою материнську душу, може хто заспокоїть мене!

З повагою до вас Л. С. м. Помічна.

Чи ж спасемось культурою?

**КЛУБ
ДІЛОВИХ
ЗУСТРІЧЕЙ**

— Микола Івановичу! Як видно, у системі культури за минулі застійні роки накопичилося чимало всляких проблем. Подолання їх вимагає часу й сил. А тим часом власне культура (та сама соціалістична за змістом і національна за формою) все більше втрачається для молоді. Чи не здається вам симптоматичним, що поява так званих «неформальних» об'єднань «рокерів», «брейкерів», «металістів», припала на роки, коли пісня, танець народні переживали не кращі свої часи?

— У цій думці є слушність: життя не терпить порожнечі. Пісня, танець здавна були для людей формами вияву їхніх здібностей і нахилів. Інша справа: естетичний ідеал. Говоритиму про речі загальновідомі: культура будь-якого народу є продуктом його життя і розвитку протягом віків, вона відбиває його неперепутні цінності; разом з тим вона зазнає різноманітних впливів, які, за умови збереження глибинної основи, спадкоємності культури мали б її збагачувати. Однак коли на догоду новочасним впливам втрачається демократична основа культури того чи іншого народу, то це вже тривожний симптом...

На щастя, не всі «неформальні об'єднання», про які нині так багато мовиться, символізують собою відхід від того, справді прекрасного, що є в культурі нашого народу. Особисто я розумію під «неформалами» людей, які бажать цікаво спілкуватися на основі якогось дуже сильного спільного інтересу. Якщо цей інтерес здоровий, якщо він гуманний і демократичний, то чому б нам не відкрити для таких об'єднань двері наших закладів культури?

— Тут ми закономірно підійшли до питання формалізму в таких закладах...

— Правди піде діти — такий формалізм існує. Виявляється він і в формальному ставленні до потреб культури, і в формальній турботі про її розвиток. Формалізм — це перш за все бюрократичні лещата, в яких опинилася не одна тільки культура. Тому зміни, які виявляються в демократизації усього суспільства, повинні благотворно позначатися і на культурі.

— Це підтверджує і пошта «Молодого комунара». Вона свідчить, що останнім часом дещо зріс інтерес молоді до фольклору, народної творчості. У якій мірі культосвітні заклади готові забезпечити цей інтерес?

— Почну з того, що нам не вистачає наполегливості, послідовності в пропаганді й розвитку величезних культурних багатств Кіровоградщини. Адже ця земля подарувала світові видатних письменників, композиторів, театральних діячів... Рок, як ви кажете, сприймається на фізіологічному рівні. І хто його сприймає в першу чергу? Ті, кому

ми колись недодали уваги, бо надто декларували дилетантське: «Буде хліб — буде й пісня»...

Отже, на сьогодні в селах області не вистачає третини клубних і п'ятої частини бібліотечних фахівців. У музичних школах з кожних десяти посад три вакантні... А як ми навчаємо естетиці в загальноосвітній школі? Година шотижня — погодьтеся, не густо.

З метою активізації культурницької роботи на селі, пошкваллення взаємобміну концертами ми запроваджуємо з лютого н. р. платні творчі звіти колективів художньої самодіяльності підрозділів культурно-спортивних комплексів, народних колективів тощо. Мушу сказати, що це нове — добре забуте старе. Свого часу такі концерти були заборонені вольовим рішенням керівництва культури... До речі, такі концерти супроводжуватимуться виставками народної творчості...

— Не секрет, що нині молодь частіше знайдеш не в клубі, а в тому ж молодіжному кафе. Наскільки працівники культури цікавляться популярними місцями відпочинку молоді?

— Недавно мені довелося бути присутнім на вечорі в одному з кафе міста Олександрії, де з участю клубних працівників та бібліотечарів відбулася цікава розмова про поезію, про молодіжні проблеми тощо... Вважаю, що цей вечір — свідчення тенденції до появи у працівників культури інтересу і до молодіжних кафе. Щоправда, поки що це тільки перші кроки. Загалом же сьогодні ми ще мало впливаємо і на музичний репертуар, і на оформлення таких закладів. Самі розумієте — різні відомства.

— Державні заклади культури діють у нас в основному по селах та районцях. А в містах переважають профспілкові, залізничні... Чи нема й тут відомчих бар'єрів?

— Такі бар'єри існують. Однак ліквідувати їх найближчим часом навряд чи вдасться. Залишається одне: співпрацювати з користю...

— Читачка з Новоархангельського району запитує, чи повинні заклади культури боротися з пияцтвом...

— Питання чисто риторичне. Звичайно, що повинні. Тільки не піднімати правоохоронні органи, а боротися дотепним словом, пісню, інсценівкою. Взагалі, чим гострішими, злободеннішими будуть виступи тих же агітаційно-художніх бригад, чим ближчими до життя людей, тим краще. Досвід такого плану є, зокрема, в Петрівському, Новомиргородському районах.

— Тут доречно згадати про сценарії для агітаційно-художніх бригад...

— Із ними, на жаль, справа стоїть не кращим чином. Тут нам доречно була б допомога письменників, друкованих органів — і республіканських, і обласних — у справі написання й пропаганди хороших сценаріїв.

— 25 серпня минулого року в «Молодому комунарі» була замітка, автор якої запитував, хто має турбуватися про забезпечення сільських культпрацівників житлом. На жаль, від управління культури ми пояснення з цього приводу так і не одержали. Може, ви зробите це зараз?

— Я вже вам говорив про труднощі з кадрами. Вони тісно пов'язані якраз із житловою проблемою. А вирішувати її мали б у першу чергу місцеві господарські та радянські органи. Зараз ми ставимо питання так: культурцівничко-фахівцеві має забезпечуватися житлом парівні із спеціалістами сільського господарства. Звичайно, необхідно умовою є відмінна робота самого культпрацівника.

І все ж мусимо визнати, що в цьому питанні існує певна інерція мислення — від тих часів, коли культура була «попелюшкою».

Дуже близько до цього стоїть один педолік наших закладів вони будова-

лися здебільшого в часи, коли про нові форми роботи — клуби за інтересами, приміром, — ще ніхто не віддав. Через те на сьогодні проекти більшості наших клубів безнадійно застаріли: один великий концертний зал, тісне фойє та дві-три кімнати для гурткової роботи — цього, погодьтеся, на сьогодні замало. Залишається слабкою і технічна оснащеність тих закладів.

А до цього ще додайте, що чимало клубів та бібліотек у нас мають невідремонтоване опалення. Приміром, за даними управління культури, у Добровеличківському районі — 5 клубів, 3 бібліотеки, в Олександрівському — 6 клубів, у Долинському — 5 клубів не опалюються. Цей список можна продовжити. Багатьом закладам культури доставили не якісне паливо. Там що культурні наші проблеми, пов'язані із відсутністю у молоді знання і любові до рідної культури, мають під собою і матеріальну основу. Там же, де до потреб культури ставляться із розумінням, справи кращі.

— Молодь із Павлиша Онуфрієвського району підказує цікаву думку, використовувати під концертні зали, клуби різні пустуючі приміщення, колишні культів споруди...

— Це ідея не з числа нових. Звісно, якщо де є порожні, придатні для використання приміщення, їх треба брати на облік і використовувати. Щодо колишніх культурних споруд, то донедавна це була справа безперспективна, бо вони, як правило, потребують реставрації. Із введенням у дію з 1 січня н. р. в Кіровограді реставраційної ділянки справа міняється. Почнемо, очевидно, із Ковалівської церкви в Кіровограді, про яку не раз писав «Молодий комунар». Цю церкву буде реставровано, вона використовуватиметься, певно, як концертний зал...

— Два наступних питання наших читачів можна об'єднати в одне. Так, читач із Олександрії у своєму листі до редакції називає серед причин поширення національного нігілізму, зневаги до традиційної народної культури, рідної мови, формалізм не лише в роботі комсомолу, школи, але й закладів культури... Ще одне: як ви ставитеся до того, що деякі працівники культури районного масштабу слабо знають культуру народу, серед якого живуть і працюють? Зокрема — не цікавляться українським, російським фольклором, не знають і не пропагують як слід української драматургії (про це запитує читач із Бобринця)?

— Мені здається, що в загальних рисах відповідь на ці питання прозвучала на початку нашої розмови. Наша позиція одна: збирати, зберігати народні багатства краю, всебічно розвивати на їх основі все те демократичне, розумне, красиве, що маємо. Про значення культури в духовному бутті сучасника сперечатися зайвий раз не доводиться. Здається, більшість тут нині одностайна: наші борги перед культурою обертаються втратами в комуністичному вихованні молодого покоління.

— Наостанок хочу процитувати листа, який не звернений особисто до вас, але стосується теми нашої розмови. «Металіст» зі Знам'янки пише: «Ми знаємо, що багатьом «хеві метал» до душі, що в області прихильників «металічного» дуже й дуже багато... І далі — пропозиція номерера відводити тільки для «хеві-металу» сторінку в тижневика».

— Хочу по-дружньому порадити «металістам»: не замикайтеся на одному «хеві металі». Адже навколо — великий прекрасний, неповторний світ, у якому стільки музики, фарб, образів! Не замикайтеся на одному металі, придивіться до багатьох здобутків нашої культури. Можливо, тоді й «хеві метал» зазвучить для вас по-новому.

Вів розмову П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

Перефразувавши відомий вислів Ф. М. Достоєвського, один із зарубіжних учасників минулорічного Іссик-Кульського форуму сказав буквально так:

«Світ культурою спасається!». Ці слова, але вже із зовсім іншого приводу і за інших обставин, спливали в пам'яті автора цих рядків. Сталося це в службовому кабінеті начальника обласного управління культури М. І. СИЧЕНКА.

Розмова між Миколою Івановичем та двома його відвідувачами свідчила, що обговорюється питання на рівні «бути чи не бути?». І яким же було мове здивування, коли, дослухавшись, зрозумів: йдеться про купівлю звичайного баяна для учасника майбутнього конкурса баяністів. Торгівля вимагає платити за інструмент готівкою, а управління культури може тільки перерахунком — готівкою інструкція «зверху» забороняє...

Із констатації цієї досить-таки безглуздої (інакше не назвеш) проблеми й почалася чергова розмова у «Клубі ділових зустрічей», яку ми аносували у другому номері тижневика.

Це була дещо інша розмова, ніж та, на яку я сподівалася, коли домовлялася про зустріч із заслуженим лікарем УРСР В. Ф. Савченком. Ми проговорили чотири години в його кабінеті, «забувши» про головну тему бесіди: наставництво. Хоча, звичайно, йшлося і про наставництво, тобто про молодую медицину.

ПЕРША ДУМКА:

Чому лікар не бажає підвищувати кваліфікацію?

В. Ф. САВЧЕНКО: Звичайно, в мене є учні. Багато учнів. Зараз вони працюють в різних містах країни — Києві, Одесі, Москві. Дехто з них став науковцем. І всі — хорошими лікарями. Як кажуть, «спецами».

КОР.: Чи потрібно практичному лікареві займатися наукою?

В. С.: Якщо лікар працює у великому науково-дослідному інституті, то хоче він того чи ні, а займатиметься наукою. Інша справа — лікарня, щоденна практика. Не буду говорити про інших, а я особисто так і не захистив дисертацію. Сьогодні молоді лікарі все-таки прагнуть до цього. Це з одного боку. З іншого ж — спостерігається в медицині тривожне явище. Спробую

СТАРІ ЗАПИСНИЧКИ, або Як забути Гіпократата

КНИГА,

— Ні, ні і ні! З цим погодитися ніяк не можна. Тут факт, коли бажане видають за дійсне!

— Навпаки, Олександр Івановичу, я, наприклад, повністю впевнений, що так воно і є.

— Та хіба є такі школи?

Кожен раз, коли центральне телебачення організовує зустріч в Останькіно з педагогами-новаторами, в Гайворонській середній школі № 2 ще довго можна почути такі суперечки. Спочатку може здатися, що сперечаються футболісти болільники. Є щось в них розмовах азартне, спортивне. Зрештою, кожного з моїх колег і справді можна назвати болільником. Тільки «боліємо» ми за одну спільну команду — команду хлопців та дівчат, — яку потрібно навчати і навчати.

А тому вчитися потрібно ще й нам, учителям.

Бо педагогічний досвід — як життєвий. І ось у видавничстві «Педагогика» вийшла в світ книга «Педагогічний пошук». За своїм змістом по багатству ідей серед аналогічної педагогічної літератури ця книга перевищує вже

ЯКОЇ

наявні. Це видання, як мовиться в короткій анотації, — своєрідна антологія передового досвіду педагогів, книги яких вже були опубліковані у видавничстві «Педагогика» в 1979—1986 роках (серія «Педагогічний пошук: досвід, проблеми, знахідки»). До нової книги увійшли роздуми відомих педагогів-новаторів. Статті кожного автора вже видавалися окремо, але тут по суті ми маємо справу з практично новими роботами, хоч назви і залишилися незмінними. Оригінальні ідеї, які пройшли перевірку часом, збагатилися нови-

ми. Є серед авторів цієї книги і наш земляк, вчитель Гайворонської середньої школи № 2 А. Б. Резник.

Арон Борисович довгий час працював директором школи, викладав історію, суспільствознавство. Його «Громадянське становлення школярів» — плід великого педагогічного досвіду. Мені доводилося читати і перший, і другий варіант праці. Здавало-

ЧЕКАЛИ

ся б, що може дати вчителю математики вивчення досвіду вчителя історії. Дуже-дуже багато. І перш за все тому, що наука педагогіка у нас спільна.

Видалася книга, якої чекали давно.

Думається, що ця робота викличе великий імпульс творчої думки і, разом з тим, збагатить учителів досвідом.

П. САМОВОЛ. м. Гайворон.

пояснити. У нас хороша система підготовки кадрів. Лікарі мають змогу весь час підвищувати свою кваліфікацію, не тільки читаючи спеціальну літературу. Раз на кілька років вони їздять на курси. В цей час їм зберігається зарплата. На курсах вони, буває, одержують стипендію. Живуть у гарних гуртожитках. Але лікарі не хочуть їздити на курси. Відмовляються. А коли їздять, то лише 2—3 з них вчать-ся, а інші живуть, як це дозволяють уподобання і кишеня. Чому так відбувається? Лікарям невідгідно підвищувати свою кваліфікацію. Чим кращий спеціаліст, тим більше на нього навалюється справ, а поряд нероби, ледачі. Однак у матеріальному стимулюванні ніякої різниці між ними немає.

КОР.: Ви маєте на увазі зрівнялівку?

В. С.: Так. Ми порушили головний принцип соціалізму: кожному по праці. Слава богу, зараз про це хоч говорити можна, а раніше... Раніше, у 1964 році, Василь Фокич Савченко говорив про необхідність диференційованого підходу до оцінки праці лікарів. Отже, вже тоді, більш як двадцять років тому, це питання було наболілим. Але тільки тепер знайшло підтримку. Виступ Василя Фокича, який говорив не тільки про диференціацію у медицині, а й про те, що колегоспи, об'єднавшись, можуть будувати, наприклад, районні лікарні, адже буде один колгосп лікарню для себе. Так само й міські підприємства можуть будувати міські лікарні. На з'їзді лікарів Савченкові заперечив сам заст. міністра. У нас, мовляв, медицина зовсім інша. Не в свої сани не сідай і т. д. У перерві до Василя Фокича підійшов М. М. Амосов: «Молодець. Правильно говорив».

КОР.: А мені здається, нам потрібна зовсім інша медицина...

В. С.: Справді. Сьогодні у медицині відсутня чітка організація праці, коли кожен займається своєю справою. Нам потрібно будувати великі лікарні, об'єднувати їх по-сучасному. Особлива увага — поліклінікам. Лікування хворого в поліклініці обходиться в середньому 50 копійок, а стаціонарне — 10 карбованців. Поліклінічні хворі складають у нас 70 процентів, а стаціонарні — 30. Подумайте над цими цифрами і зробіть висновок.

КОР.: Від чого ще страждає медицина?

В. С.: Від випадкових людей. Я розумію, на одному ентузіазмі нічого не збудуєш. Та й дивляться на ентузіастів тепер, як на диваків. Випадкова людина у медицині, якій аби свої години відсидіти, типовіша, ніж той, хто вірний клятві Гіпократата.

КОР.: А ви зустрічалися з порушенням цієї клятви?

В. С.: Зустрічався. Чужих людей у медицині чимало. Я вам вже говорив про записнички моїх молодих колег; де запотопаний соціальний статус їхніх пацієнтів. Яке це має відношення до клятви Гіпократата?

КОР.: Який же вихід, Василю Фокичу?

В. С.: Чітка організація праці в медицині сама по собі неможлива без чіткої організації суспільного життя. Геть зрівнялівку в оцінці праці! Санітарка не може отримувати стільки, скільки класний хірург. Чи прибиральниця дорівнюватиметься до міністра. Але і санітарка, і хірург, і прибиральниця, і міністр можуть і повинні користуватися одними магазинами, культурними благами. Чому у нас для працівників апарату існують «особливі» черги, безбілетний проїзд у транспорті, не постає проблема дефіциту? Справжню рівність ми сплутали зі зрівнялівкою. На зміну всім існуючим культам прийшов «культ» керівної особи. Він це характеризується масовими репресіями, але його безпеку треба зрозуміти вчасно. Ми вже не раз запізнювалися з оцінками суспільних ситуацій, залишалося тільки кидати каміння на оздогі...

КОР.: Розмову веде В. ЛЕВЧОК.

КОР.: Як ви зустрічалися з порушенням цієї клятви?

В. С.: Зустрічався. Чужих людей у медицині чимало. Я вам вже говорив про записнички моїх молодих колег; де запотопаний соціальний статус їхніх пацієнтів. Яке це має відношення до клятви Гіпократата?

КОР.: Який же вихід, Василю Фокичу?

В. С.: Чітка організація праці в медицині сама по собі неможлива без чіткої організації суспільного життя. Геть зрівнялівку в оцінці праці! Санітарка не може отримувати стільки, скільки класний хірург. Чи прибиральниця дорівнюватиметься до міністра. Але і санітарка, і хірург, і прибиральниця, і міністр можуть і повинні користуватися одними магазинами, культурними благами. Чому у нас для працівників апарату існують «особливі» черги, безбілетний проїзд у транспорті, не постає проблема дефіциту? Справжню рівність ми сплутали зі зрівнялівкою. На зміну всім існуючим культам прийшов «культ» керівної особи. Він це характеризується масовими репресіями, але його безпеку треба зрозуміти вчасно. Ми вже не раз запізнювалися з оцінками суспільних ситуацій, залишалося тільки кидати каміння на оздогі...

КОР.: Розмову веде В. ЛЕВЧОК.

КОР.: Як ви зустрічалися з порушенням цієї клятви?

В. С.: Зустрічався. Чужих людей у медицині чимало. Я вам вже говорив про записнички моїх молодих колег; де запотопаний соціальний статус їхніх пацієнтів. Яке це має відношення до клятви Гіпократата?

КОР.: Який же вихід, Василю Фокичу?

В. С.: Чітка організація праці в медицині сама по собі неможлива без чіткої організації суспільного життя. Геть зрівнялівку в оцінці праці! Санітарка не може отримувати стільки, скільки класний хірург. Чи прибиральниця дорівнюватиметься до міністра. Але і санітарка, і хірург, і прибиральниця, і міністр можуть і повинні користуватися одними магазинами, культурними благами. Чому у нас для працівників апарату існують «особливі» черги, безбілетний проїзд у транспорті, не постає проблема дефіциту? Справжню рівність ми сплутали зі зрівнялівкою. На зміну всім існуючим культам прийшов «культ» керівної особи. Він це характеризується масовими репресіями, але його безпеку треба зрозуміти вчасно. Ми вже не раз запізнювалися з оцінками суспільних ситуацій, залишалося тільки кидати каміння на оздогі...

КОР.: Розмову веде В. ЛЕВЧОК.

ністративному порядку штрафів в розмірі до 500 карбованців або арешту при поліції до 3-х місяців.

На підставі цього повідомляю мешканців міста Єлисаветграда, що стрільба з рушниць, пістолетів і револьверів безумовно забороняється.

Поліцеймейстер Янішевський».

ГІННЕСС БИ ПОЗАЗДРИВ

Цей випадок, який трапився в Єлисаветграді на початку сторіччя, не потрапив до «Книги рекордів Гіннесса», але, безумовно, цікавий.

1 вересня 1905 року місцевий житель приніс до редакції газети «Голос Юга» листа, який було відправлено з Самари ще 31 січня 1901 року, а прибув він до Єлисаветграда 2 лютого того ж року. Таким чином, лист пролежав на єлисаветградській пошті 4 роки і 7 місяців. Особа, про яку писалося в листі, ще три роки тому перебувала в Єлисаветграді і, на жаль, встигла померти.

ФУТБОЛ І АНГЛІЙЦІ

Із футболем єлисаветградців познайомили ан-

гліїці, які працювали на заводі Ельворті.

У вівторок 18 жовтня 1911 року «Голос Юга» повідомляв:

«В неділю, 16 жовтня, на іподромі єлисаветградського товариства пройшли змагання команди футбольного гуртка «Ельворті» із 1-ю командою місцевої чоловічої гімназії.

Гра проходила за всіма правилами, із помітним пожвавленням. Граючи обох команд грали

дружно та енергійно. Глядачі, які потрапили на змагання, слідували за грою із великим інтересом, і, залишаючи іподром, висловлювали своє задоволення.

Перемога була на боці англійців (чотири голи проти одного). Але слід відзначити, що й у команді гімназистів гра ведеться майстерно».

СТРІЛЯТИ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ!

5 січня 1905 року єлисаветградська газета «Голос Юга» дала таку об'яву:

«За §§ 1 та 3 Обов'язкових для міста Єлисаветграда постановою пана Херсонського губернатора від 27 серпня 1901 року, виданих на основі Положення про посилену охорону, носіння будь-якої вогнепальної зброї та стрільба з неї забороняються. Особи, які порушать ці вимоги, піддаватимуться в адмі-

ПОНЕДІЛОК

1 ЛЮТОГО

ЦТ (I програма)

6.30 - «120 хвилин». 8.35 - «Вони боролись за Батьківщину».

да. проблеми перебудови. 18.20 - «Чого і чому». 18.40 - «Хай зустріне нас дім любов'ю і теплом...».

чення Італії. 1986 р.). 22.55 - Сьогодні у світі. 23.05 - Старовинні романи у виконанні народного артиста СРСР В. Штоколова.

краю». 19.00 - Актуальна камера. 19.35 - Все про кіно. 20.45 - На добраніч, діти! 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - «Візит інспектора».

дорож по Москві. Вулиця Герцена». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 - Історія. 8 кл. Вітчизняна війна 1812 року. 9.05 - Російська мова. 10.05 - Цікава фізика.

13.00 - Служу Радянському Союзу. 14.00 - Новини. 14.05 - «Петерс». Худ. фільм з субтитрами. 18.00 - Новини. 18.15 - Співає і танцює молодість. 18.30 - Фолк. Чемпіонат СРСР. Фінал. 20.00 - Вечірня казка. 20.15 - Міжнародна панорама. 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Екран док. фільму. «В ім'я життя і любові». 22.40 - «Ранкова пошта». (Повтор від 31 січня).

ЗІВТОРОК

2 ЛЮТОГО

ЦТ (I програма)

6.30 - «120 хвилин». 8.35 - «Вони боролись за Батьківщину».

гобою, країною». Пісні про Велику Вітчизняну війну. 19.10 - Сьогодні у світі. 19.30 - «Проблеми у пошуку - рішення». Обговорення проекту Примірної статуту колгоспу. 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Прем'єра худ. телефільму «Спрут-2». 2 серія. 23.00 - «Погляд».

на Шопена. 10.35 - «Шкільний екран» 8 кл. Фізика. 11.05 - Доброго вам здоров'я. 11.40 - Шкільний екран. 6 кл. Російська література. 12.10 - Новини. 16.30 - Новини. 16.40 - Срібний дзвіночок. 17.00 - Музичний фільм «Північні дзвони». 17.30 - Для дітей. «Свято танцю». 18.00 - «День за днем». (Кіровоград). 18.10 - «Сівалки і люди». (Кіровоград). 18.45 - Муз. фільм. «Мелодії гірського

(Кіровоград). 19.00 - Актуальна камера. 19.35 - Худ. телефільм «Береги». 4 серія. 20.40 - Телеафіша. Погода. 20.45 - На добраніч, діти! 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - «І тільки музика». 22.55 - Вечірній вісник. 23.25 - Ліричні мініатюри.

Історія. 10 кл. Латинська Америка на сучасному етапі. 9.05 - Французька мова. 1-й рік навчання. 10.05 - Учим СПТУ. Загальна біологія. 10.35, 11.35 - Природознавство. 2 кл. 10.55 - «Крапля... в музеї». 11.05 - Французька мова. 2-й рік навчання. 11.55 - «Дорослі діти». 13.05 - Концерт симфонічної музики. 13.35 - Денний сеанс повторного телефільму. «Люди і дельфіни». Худ. телефільм. Фільм 1-й. 14.40

- Новини. 18.00 - Новини. 18.15 - Ритмічна гімнастика. 18.45 - «...До шістнадцяти і старші». 19.30 - Музичний юск. 20.00 - Вечірня казка. 20.15 - «Від осени до весни». Док. телефільм. 20.25 - Волейбол. Чемпіонат СРСР. Жінки. «Уралочка» (Свердловськ) - АДК (Алмата). 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Зустріч танців з майстрами мистецтва в Останкінському палаці. 23.10 - Новини.

СЕРЕДА

3 ЛЮТОГО

ЦТ (I програма)

6.30 - «120 хвилин». 8.35 - «Вони боролись за Батьківщину».

доля людини». 19.15 - Сьогодні у світі. 19.35 - Прем'єра док. фільму «Час надій». Про С. М. Кірова. 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Прем'єра худ. телефільму «Спрут-2». 3 серія. 22.50 - Сьогодні у світі. 23.00 - «Роздуми. Поет і художник В. Гончаров».

Концерт камерної музики. 12.10 - Новини. 16.30 - Новини. 16.45 - Срібний дзвіночок. 17.05 - На допомогу шкільній. Про музику «легку і серйозну». 17.50 - Мультифільм «Сонечко і синьогайки». 18.00 - До XIX Всесоюзної конференції КПРС. «Звиримо час». 18.30 - «День за днем». (Кіровоград). 18.45 - Док. фільм «Північний талісман». (Кіровоград). 18.55 - «Наші довідки». (Кіровоград). 19.00 - Актуальна камера. 19.35 - Худ. фільм «Береги». 5 серія.

20.40 - На добраніч, діти! 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - «Кобиланська, «Вовчиха». Вистава. У перерві - 22.50 - Вечірній вісник.

техніки. 10 кл. 9.05 - Німецька мова. 1-й рік навчання. 10.05 - Учим СПТУ. Етика і психологія сімейного життя. 10.35, 11.35 - Історія. 9 кл. В. І. Ленін - вождь Жовтня. 11.05 - Німецька мова. 2-й рік навчання. 12.05 - «Міста і роки». 12.45 - А. Чайковський. «Від імені земної кулі». 13.25 - Денний сеанс повторного телефільму. «Люди і дельфіни». Худ. телефільм. Фільм 2-й. 14.45 - Новини. 18.00 - Новини. 18.15 - Лауреати Міжнародного конкурсу іме-

ні П. І. Чайковського. Грає заслужена артистка Татарської АРСР З. Шихмурзасва (скрипка). 19.00 - Вечірня гонка найсильніших лижників. 20.00 - Вечірня казка. 20.15 - «Для всіх і для кожного». Чому не поділяється якість дитячого взуття. 20.45 - Народні мелодії. 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Майстри мистецтва народної артист СРСР Ю. Копелян. 22.45 - Хокей з м'ячем. 23.30 - Новини.

ЧЕТВЕР

4 ЛЮТОГО

ЦТ (I програма)

6.30 - «120 хвилин». 8.35 - «Здрастуй, музико!». 9.15 - «Час сподівань». Док. фільм про С. М. Кірова. 10.40 - Новини. 10.50 - Концерт. 15.30 - Новини. 15.45 - «Музична скарбниця».

виконавці Державної заслуженої капели бандуристів УРСР. 17.15 - «...До шістнадцяти і старші». 18.00 - «Вічність демократії». 18.30 - Мультифільм. 18.40 - Прем'єра док. фільму «І світлий стіг над нашими полями». 19.25 - Сьогодні у світі. 19.45 - «Грай, гармоний!». 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Прем'єра худ. телефільму «Спрут-2». 4 серія. 22.50 - Баскетбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи. Чоловіки. Збірна Франції - збірна СРСР.

тематична школа. «Як математика вивчає явища». Передача 1. 17.30 - Док. телефільм «Та вчимося пам'ятати дванадцятого року». 18.00 - «Народний депутат». 18.30 - «День за днем». (Кіровоград). 18.40 - Телефільм «Берегівський біосферний». (Кіровоград). 19.00 - Актуальна камера. 19.35 - Худ. телефільм «Береги». 6 серія. 20.45 - На добраніч, діти! 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Молодіжна студія «Гарт». 23.20 - Новини. 23.40 - Музичний монітор.

4.00 - Гімнастика. 8.15 - Навчальна програма. «Подорож по Москві». 8.35, 9.35 - «Візит інспектора». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 - Основні інформатини і обчислювальної

8.00 - Гімнастика. 8.15 - Навчальна програма. «Подорож по Москві». 8.35, 9.35 - «Візит інспектора». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 - Основні інформатини і обчислювальної

- Концерт російського народного хору будинку культури котельного заводу м. Війська. 14.05 - Денний сеанс повторного телефільму. «Люди і дельфіни». Худ. телефільм. Фільм 3-й. Частина 1. 15.05 - Новини. 18.00 - Новини. 18.15 - Сільська година. 19.15 - «На вірші О. Пушкіна». 20.00 - Вечірня казка. 20.15 - Ритмічна гімнастика. 20.45 - За безпеку руху. 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - «Візьмемось за руки, друзі!». Вечір авторської пісні. 22.55 - Новини. 23.05 - Хокей з м'ячем. Міжнародний турнір на приз газети «Советская Россия». Збірна СРСР - збірна Фінляндії. 2-й тайм.

П'ЯТНИЦЯ

5 ЛЮТОГО

ЦТ (I програма)

6.30 - «120 хвилин». 8.35 - Рух без небезпек. 9.05 - Народні мелодії. 9.20 - «Діючі особи». 10.05 - Новини. 10.15 - «Азовське море». 10.30 - Новини. 10.40 - Новини. 15.40 - Програма Туркменського телебачення. 16.40 - «Роби з нами, роби, як ми, роби краще нас». 17.40 - «Наука: теорія, експеримент, практика». 18.10 - Концерт. 19.10 - Сьогодні у світі.

19.30 - Зустріч у Концертній студії Останкіно з народним художником РРФСР членом кореспондентом Академії педагогічних наук СРСР Б. М. Неменським. 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Прем'єра худ. телефільму «Спрут-2». 5-а серія. 23.00 - «Погляд».

тист СРСР Д. Гнатюк. 10.35 - Шкільний екран. 5 кл. Музика. О. Бородин. «Князь Ігор». 11.05 - Телефільм «Характеристика». 11.35 - Молодіжна студія «Гарт». 13.05 - Новини. 16.30 - Срібний дзвіночок. 17.00 - «Живе слово». Культура російської мови. 17.30 - По музеях і виставочних залах. «Графіна Георгія Нарбута». 17.50 - Резерв. 18.30 - «День за днем». (Кіровоград). 18.45 - Телефільм. Співає Ніна Матвієнко. (Кіровоград). 19.00 - Актуальна камера.

8.00 - Гімнастика. 8.15 - Навчальна програма. «Подорож по Москві». 8.35, 9.35 - «Візит інспектора». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 - Основні інформатини і обчислювальної

8.00 - Гімнастика. 8.15 - Навчальна програма. «Подорож по Москві». 8.35, 9.35 - «Візит інспектора». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 - Основні інформатини і обчислювальної

19.30 - Зустріч у Концертній студії Останкіно з народним художником РРФСР членом кореспондентом Академії педагогічних наук СРСР Б. М. Неменським. 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Прем'єра худ. телефільму «Спрут-2». 5-а серія. 23.00 - «Погляд».

СУБОТА

6 ЛЮТОГО

ЦТ (I програма)

6.30 - «120 хвилин». 8.35 - «Я - атомобіль «Сибір». Док. телефільм. 9.05 - «Джерела». 9.35 - Прем'єра док. фільму «Все життя». Із циклу «Вони були першими». 10.25 - «Райдуга». «Пісні таруб». (Синтет). 11.00 - «Великий день - суббота». 12.30 - Спортрозминка. 12.35 - «Картини, яких ми не побачимо?». 13.10 - Виступ ансамблю цимбалістів музичного училища. 13.30 - «Для всіх і для кожного». «Вибір». 14.00 - У країнах

соціалізму. 14.30 - Новини. 14.40 - Фільми Л. Шепітько на телеекрані. «Сходження». 16.25 - Хвилинні поезії. 16.30 - К. Караєв. Симфонічні гравюри «Дон Кіхот». 16.55 - Новини. 17.00 - Очевидне - неймовірне. 18.00 - Народна дипломатія. Про контакти громадськості СРСР і США. 19.00 - Мультифільм. 19.25 - До 70-річчя Радянської Армії і Військово-Морського Флоту. Худ. фільм «В зоні особливих уваг». 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Прем'єра худ. телефільму «Спрут-2». 6-а серія. 23.00 - Новини. 23.10 - У суботу

вечері. Телевізійне знайомство. ЦТ (I програма) 9.00 - Новини. 9.20 - Ритмічна гімнастика. 9.50 - Худ. телефільм «Береги». 7 серія. 11.40 - Муз. фільм «Дума». 11.45 - Економіка плюс наука. 12.30 - Кінопрограма «У світ прекрасного». «Чарівна ніч». «Миттєвості музейної тиші». «Жива дерева душа». 13.30 - Новини. 13.45 - «У лісі». Симфонічна поема. 14.05 - Доброго вам здоров'я. Тверезість - норма життя. 14.35 - Сольдатські листи. 15.10 - Концерт артистів Індії. 16.20 -

«Політвідав пропонує». Погода. (Експрес-інформація). 16.25 - «Товариші». Вистава. А. Голово. 17.00 - Суботні зустрічі. 18.30 - Фільм-концерт «Молоді голоси». 18.45 - «Сварби музеїв України». 19.00 - Актуальна камера. 19.35 - Телеурнір «Сонячні кларнети». 20.45 - На добраніч, діти! 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Муз. фільм «Весілля Софо». 23.10 - Вечірній вісник. 23.35 - Муз. монітор. (Джазова музика).

14.00 - Програма «Думка». Студія представляє... 9.05 - «Спізвуччя». Пушкінські мотиви у творчості Г. Свиридова. 10.50 - «Здоров'я». 11.40 - Твоя ленінська бібліотека. В. І. Ленін. «На черні плану науково-технічних робіт». 12.10 - «У світі таборів». 13.10 - «Новатори і консерватори». 14.00 - «Інститут людини». 15.00 - «У гостях в Берліні». Співає Е. Амелінг. (Нідерланди). 15.45 - «Це ви можете». 16.35 - «Радянський воїн». Кіножурнал. 16.55 - «Райдуга». «Наші танці». (Гвінея).

17.10 - «Найкрасивіший ніч». Худ. фільм із субтитрами. 18.25 - Мультифільм. 18.55 - «У релігійному гарті». Док. телефільм. 19.05 - «Ваша думка». Випуск 3. 19.45 - «26-й голова». Кіно. нарис. 20.00 - Вечірня казка. 20.15 - «Якщо хочеш бути здоровим». 20.30 - Концерт О. Горанова. (НРВ) та ансамблю під керівництвом В. Сернєбасова. 21.00 - «Час». 21.40 - Проектор перебудови. 21.50 - Програма «Думка». «Поет з Великої Пресні». В. В. Маяковський. 22.55 - Науково-популярні фільми. 23.25 - Новини.

НЕДІЛЯ

7 ЛЮТОГО

ЦТ (I програма)

8.00 - Новини. 8.15 - Ритмічна гімнастика. 9.00 - Прем'єра док. фільму «Льотчик». 9.20 - Тираж «Спортлото». 9.30 - «Будильник». 10.00 - Служу Радянському Союзу! 11.00 - «Ранкова пошта». 11.30 - Кіноафіша. 12.30 - «Музичний юск». 13.00 - Сільська година. 14.00 - «Здоров'я». 14.45 - «Райдуга». «Музичний турнір». (Маронко). 15.15 - Прем'єра док. телефільму «Даррелл в Росії». Канадська телекомпанія «Праїмі-

дія» і Держтелерадіо СРСР. 11-а серія. - «Діти і природа». 12-а серія - «Пісня глухаря». 13-а серія - «Нескінченний день». 16.35 - Співає і танцює молоді. 16.50 - В гостях у казки. «Тамсниця залізних дверей». 18.00 - Міжнародна панорама. 18.45 - Недільний кінозал. Прем'єра док. фільму про відкриття Будинку-музею «Квартир» О. С. Пушкіна на Мойці у Ленінграді після реставрації; мультифільм. 19.25 - Худ. фільм «Піс». 21.00 - «Час». 21.40 - «Запрошення на вечір...». 6. Петросян. 22.50 - Новини. 23.00 -

«Дев'я Брубе у Москві». Концерт. ЦТ (I програма) 9.00 - Новини. 9.15 - Ритмічна гімнастика. 9.45 - «На хвилі дружби». Виступ академічного народного хору БРСР ім. І. Цигонича. 10.45 - Науково-популярний фільм «Реліквії». Розповіді з історії радянської науки. 11.30 - Кіноекран ДАТ. Погода. (Експрес-інформація). 11.35 - Худ. фільм «Школа». 1 серія. 12.40 - Прем'єра муз. фільму «Розступіться зелені гори». 13.10 - Новини. 13.25 - Художня

панорама. Живописець С. Поддєряєвський. 14.00 - Мультифільм на замовлення. 15.00 - Село і люди. 15.30 - Ви нам писали. Муз. програма за листами глядачів. 16.00 - До 70-річчя Збройних Сил СРСР. Слава солдатства. 17.00 - Хокей. Кубок ВЦРПС. «Соціл» - ЦСКА. 19.15 - Актуальна камера. 19.50 - Перлина душі народної. 20.35 - Док. фільм «Побачення з Софійкою». 20.45 - На добраніч, діти! 21.00 - «Час». 21.40 - Худ. фільм із субтитрами. «Дві версії одного зіткнення». 23.10 - Вечірній вісник.

8.00 - Гімнастика. 8.15 - Навчальна програма. «Подорож по Москві». 8.35, 9.35 - «Візит інспектора». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 - Основні інформатини і обчислювальної

вільний час». 18.10 - Телевізійний музичний абонемент. «Про виконавське мистецтво». Передача 2-а. 19.05 - «Райдуга». «Пісні таруб». (Синтет). 19.40 - Прем'єра док. фільму «Рідня». Про М. О. Шолохова. Із циклу «Вітчизняні рідні імена». 20.00 - Вечірня казка. 20.15 - «Якщо хочеш бути здоровим». 20.30 - «Трикутник». Музична передача. 21.00 - «Час». 21.40 - «Остання доповідь». Худ. фільм. 23.15 - Хокей з м'ячем. Міжнародний турнір на приз газети «Советская Россия». Фінал. 00.00 - Новини.

КАЖУТЬ: маєте хороше взуття і красиву зачіску — і ви вже гарні. Тож давайте підійдемо до люстерка і перевіримо, чи не потребує наша зачіска негайних змін. У жінок залишається модною каскадна стриж-

його тонкою стрічкою чи тасьмою й продумано заплутати її в пасмах.

Для короткого волосся залишаються «мокрим ефектом» (досягається спеціальним кремом чи бреоліном), начос, січе-

Мабуть, ще ніколи в моді на чоловічі зачіски не співіснували так рівноправно дві панівні тенденції. Перша — знята майже на нуль потилиця, їжакувата маківка і розкішне скошене пасмо на лобі. Скроні при-

Уважно проаналізуйте верх-

Пошук закономірності

ній малюнок і визначте, яка з дев'яти машин з нижнього малюнка повинна зайняти вільне місце.

Шовкову стрічку заплету...

ка — ступінчасті пасма з локонами на спині; модна коса, що заплітається з маківки, але недоплетеним лишається не кінчик, а половина. Вільний кінець бажано підкрутити на бігуді, розпушити, а на межі заплетеного і вільного волосся зав'язуються стрічка (не капрінова, а шовкова, поплінова, шифонова, кольори — бордо, чорний, будь-який горошок), чи тоненька тасьма, плетений шнурочок, або прикріплюється пластмасова чи текстильна брошка.

Із не дуже довгого волосся можна зробити хвостик на маківці чи потилиці, пов'язати

ний рідким гребінцем і зафіксований лаком, стрижка на зразок риб'ячої луски з наступною укладкою плойкою при обов'язковому довігому вільному, без завивки, пасмі на чолі.

Елітарний варіант для короткого волосся — рівномірне чергування по всій голові довгих і коротких пасм. Короткі закручуються плойкою чи бігудями, довгі виступають феном до «колючого» вигляду. Краще, якщо при цьому колір волосся всюди однаковий. А менш об'ємні зачіски поживать чергування пасм притривалим кольору та штучно вибілених.

цьому підбріти негострим трикутником. Друга — стрижка на зразок риб'ячої луски з наступною укладкою плойкою при обов'язковому довігому вільному, без завивки, пасмі на чолі. При цьому не виключена хімічна завивка і знебарвлення окремих пасм.

Якщо другий варіант — переважно для дуже юних і для канікулярної чи концертної обстановки, то перший — практично універсальний. Така зачіска, до речі, майже не деформується під шапкою. А для тих, хто остерігається бути «дуже модним», рекомендується однакова довжина (4—5 см) волосся по всій голові. На лобі зачісується нагору.

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

Після попереднього туру очки розподілилися так: В. Нечипоренко зі Знам'янки, Е. Володимирська, О. Кулішов з Кіровограда — 17 очок,

До закінчення вікторини лишається два тури.

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ТРЕТЬОГО ТУРУ

1. Сніговими барсами називають альпіністів, котрі підкорили не менше чотирьох вершин висотою в сім тисяч кілометрів.
2. Костянтин Сергійович Есенін.
3. «У лукомор'я дуб зелений, злата цепь на дубе том...».

ЗАПИТАННЯ ЧЕТВЕРТОГО ТУРУ

1. Чорноіван, В. Лень, В. Манойленко, С. Колесников (Кіровоград), І. Блящук (Вільшанка), О. Більчич (Олександрія), О. Форостяний (Світловодськ) — 16, П. Побережний (Кіровоград) — 15, О. Безп'ятюк (Устивівка), О. Рябошапка (Знам'янка) — 14, В. Квітка (с. Протопопівка Олександрійського району) — 10, В. Колода (с. Первозванівка Кіровоградського району) — 7.

1. Де знаходиться край світу?

Надіслав Ю. МЕЛЬНИК.

2. Чому павук не заплутується в своїй павутині, а вільно рухається по ній, жодного разу не прилипнувши?

Надіслав І. ЧОРНОІВАН.

3. Які Олімпійські ігри тривають і донині й чому?

Надіслав В. МАНОЙЛЕНКО.

Рецепти морозива

В останньому минулорічному випуску «Вітриль» ми опублікували лист другокласниці Олі Донеч, яка просила написати їй рецепти морозива. Наші читачі відгукнулися на прохання Олі.

МОРОЗИВО МОЛОЧНЕ

«Рецепт, який хочу запропонувати Олі, простий і смачний. Я маю двох діток — і вони дуже люблять ось таке домашнє морозиво. Треба: 1 л молока, 300 г цукру, 10 жовтків, ванілін. Молоко і цукор скип'ятити, жовтки добре збити і поступово підливати в тепле молоко, весь час помішуючи. Масу поставити на вогонь, помішуючи нагрівати (але не доводити до кипіння), поки вона не загусне. Зняти з вогню, дати трохи її охолонути. Покласти ванілін, процідити через сито. А потім, коли маса добре вистигне, заморозити.

Л. СТЕЦЕНКО, 25 років.

м. Кіровоград».

«Гадаю, що рецепт, який я запропоную, зацікавить не лише авторку листа. Отже, як у домашніх умовах приготувати морозиво?»

ПОЛУНИЧНЕ МОРОЗИВО — ВЗИМКУ

Півкілограма заморожених полуниць потримати трохи на снігу, потім покласти в глибоку тарілку, посипати цукровою пудрою (півсклянки), поставити цю тарілку на миску з гарячою водою, поки полуниця розморозиться. Збити 6 жовтків в скляною цукровою пудрою, розвести молоком в ванілію і залити, помішуючи, гарячим молоком (всього 1 літр).

Влити цю масу в емальовану каструлю. Поставити на невеликий вогонь і продовжувати розмішувати, не даючи закипіти. Зняти з вогню і охолудити, часом помішуючи. З розморозених полуниць вибрати найкращі (приблизно половину із загальної кількості), решту збити вінчиком на піну, покласти до охолодженого молока з яйцями. Після цього додати цілі полуниці. Потім відразу заморозувати при низькій температурі.

Вже через 10 хвилин — морозиво готове. Його викладають і прикрашають ізюминками.

Рецепт відшукав і запропонував

Л. МАКСЮТА.

Світловодський район».

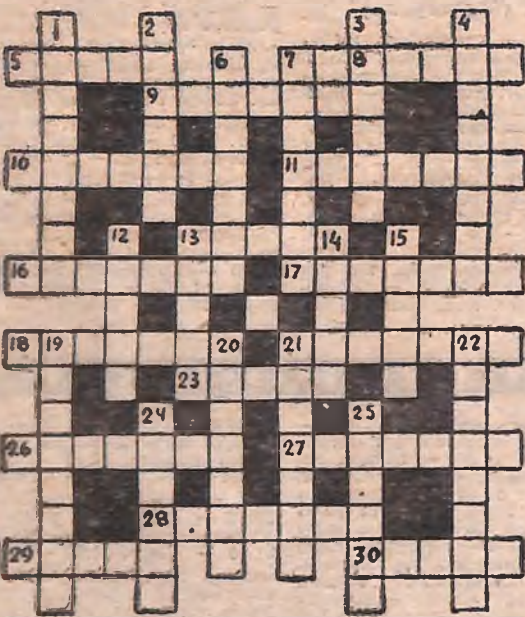
Кросворд «Оксана»

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Відомий український футболіст, член клубу імені Г. Федотова. 8. Нахил залізничної колії. 9. Мاستило для машин. 10. Атом

радону. 11. Популярна пісня української співачки Софії Ротару. 13. Жіноче ім'я. 16. Живописець епохи Відродження. 17. Традиційний торго-

вельний збір в селі Сорочинцях Полтавської області. 18. Скорий поїзд по залізниці. 21. Німецький композитор, який жив у Англії. 23. Герой однієї з поем О. С. Пушкіна. 26. Округ Лондона, розташований на нульовому меридіані. 27. Установка, в якій здійснюється керування реакцією. 28. Одиниця маси. 29. Гра, яку проводять на спеціальному помості — кегельбані. 30. Переднє оголошення про концерт.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Герой Радянського Союзу — льотчик в роки Великої Вітчизняної війни, живе на Кіровоградщині. 2. Українське жіноче ім'я. 3. Ознака гетьманської влади. 4. Місце народної слави, де відбулася знаменита битва. 6. Тканина, яка має двосторонній начіс. 7. Заклад громадського харчування. 12. Парнокопитна тварина. 13. Дореволюційна російська монета. 14. Чоловіче ім'я. 15. Герой народних билин українського епосу. 19. Острів в Індійському океані. 20. Неодноразова чемпіонка світу з гандболу. 21. Різновид водопровідного кірана. 22. Працівник вузу, школи, наукового закладу. 24. Палне схвалення, привітання. 25. Футбольна команда вищої ліги.

Маленькі хитрощі

Універсальний клей легко дістати з дрібних обрізків лінолеуму (без матерчатої основи). Засипте їх до банки з-під масляної фарби, залийте ацетоном до повного розчинення і міцно закрийте кришкою. Через 12—15 годин клей готовий. Він однаково добре клеїть метал, деревину, кераміку, порцеляну, тканину, повсть. Додаванням до клею (1:2 за вагою) подрібненої і протисненої крейди перетворює його в чудову шпаклію для заделування щілин у підлозі і стінах. Мастика із

клею з крейдою (1:1) дуже міцно тримає облицювальну кахельну плитку на стіні, покритій масляною фарбою.

Холодильник працює добре і безшумно у тому разі, якщо він виставлений суворо за рівнем. Встановити його у цьому положенні дуже просто: треба у ванночку, якою комплектується холодильник, або у звичайну тарілку із рівним берегом налити підфарбованої чорнилами води. Ванночку ставлять на дно морозильної камери і, регулюючи гвинти у ніжках

ВЕСЕЛИЙ КРАВЕЦЬ, чий задум ми пропонували розгадати в «МК» за 16 січня ц. р., розрізав килимки так, як показано на малюнку.

холодильника, досягають рівної відстані дзеркала води від берегів ванночки.

РОЗШИФРУВАВШИ ЦЕЙ РЕБУС, ВИ ПРОЧИТАЄТЕ ЩОСЬ ЗНАЙОМЕ. МОЖЛИВО, ДО БОЛЮ...

сцена екран арена

«Фільми з полиць» так умовно називають фільми, які у роки застою не мали виходу на всесоюзний екран або ж демонструвалися надто нечасто. Кіно клуб «Екран» починає демонстрацію фільмів, знятих у 60-ті роки. У суботу 6 лютого вам пропонують переглянути художній фільм Андрія Смирнова «Осінь». Початок сеансу о 18 годині, 40 хвилин у кінозалі бібліотеки імені Крупської.

У художньому салоні-магазині відкрито виставку творів кіровоградського самодіяльного художника М. В. Кравченка.

В Кіровограді продовжуються гастролі Київського цирку на сцені «Дружба». 30 і 31 січня вистави в приміщенні обласної філармонії починаються о 14-й, 17-й і 19 год. 30 хв.

УВАГА!

3 лютого (в середу) у приміщенні обкому комсомолу відбудеться чергова заняття міської молодіжної літстудії «Сівач». Запрошуються старшокласники, студенти, молоді робітники і діти, хто пробує свої сили в поезії і прозі. Початок заняття о 18.й годині.

Редактор Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітета ЛКСМ України. На українском язичке.

НАША АДРЕСА: 316050, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; заступника редактора — 2-53-22; відповідального секретаря — 2-55-65; відділів: науково-літературного виховання — 4-66-79, 4-64-21; комсомольського життя та економіки — 2-53-94; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотолабораторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83. Газета виходить по суботі.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України. м. Кіровоград, вул. Глінни, 2.

БН 09507. Індекс 61103. Зам. № 41. Тираж 55 400.

Над номером працювали: художник — О. Босий, складач машинного набору — М. Мушніковський, складачі вручну — Л. Урсаленко, Н. Старостіна, коректори — Л. Коваленко, Л. Сердюченко, цинкограф — О. Щербина, друкарі — В. Чистяков, М. Янновий, А. Озернянський, відповідальний черговий — С. Бондарев.